KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

AÇIK KAYNAK KODLU YAZILIMLAR VE JOOMLA ÜZERİNDE UYGULAMA PROJESİ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Atiye OKUR

Danışman

Doç. Dr. Bakıt ŞARŞENBAYEV

BİŞKEK 2012

KIRGIZİSTAN TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜN E

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü'nün 28/03/2012 tarih ve 5 sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin (yüksek lisans için 36) maddesine göre Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi 0951 Y01004 numaralı Atiye OKUR'un "Açık Kaynak Kodlu Yazılımlar ve Joomla Üzerinde Bir Uygulama"konulu tezini incelemiş ve aday 25/05/2012tarihinde, saat 13:30da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra ... dakikalık süre içinde gerek tez konusu ve tezi gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerininsorularına verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin **Kabulüne** oy birliği/çokluğu ile karar verildi.

Başkan Doç. Dr. Beyşenbek UKUEV

•

Üye (Tez Danışmanı) Doç. Dr. Bakıt ŞARŞENBAYEV

Üye Prof. Dr. Ulan BRIMKULOV Üye Doç. Dr. Rayımbek SULTANOV

Üye Doç. Dr. Zamirgul KAZAKBAYEVA

25/5/2012

ЧЕЧИМ

Кыргыз-Түрк Манас университетинин Табигый Илимдер Институтунун экзамендик инструкциясынын 36-жобосунаылайык, **28/03/2012-жылы5**жыйынында уюшулган комиссия, компьютер инженерлиги бөлүмүнүн магистранты Атийе ОКУР "Ачык коддуу программалык камсыздоолор жана аны Жуумлада колдонуу долбоору' темасында жазган дипломдук проектин анализдеп, 25/05/2012ж. саат 13:30 да жактоого кабыл алды.

Магистрант минута убакыт ичинде дипломдук проектин жактап, комиссия көпчүлүк добуш менен/бир добуштан **Кабыл алынсын**деген чечим чыгарылды.

Жюри төрагасы

Э.и.к., доц. Бейшенбек Укуев

Жюри мүчөсү

Жюри мүчөсү

Т.и.д., проф. Улан Бримкулов

Ф-м.и.к., доц. Райымбек Султанов

Жюри мүчөсү

Ф.и.к., доц. Бакыт Шаршенбаев

Жюри мүчөсү

Ф-м.и.к., доц. Замиргул Казакбаева

25/5/2012

İntihal Yapılmadığını Belirten İfade

Ben bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallarına göre aldığımı ve sunduğumu belirtiyorum. Bu çalışmaya özgün olmadan kullandığım bütün materyal ve bilgilere akademik ve etik kurallar gereğince atıfta bulunduğumu ve hiçbir şekilde intihal yapmadığımı belirtiyorum.

AD, SOYAD: Atiye OKUR İMZA: TARİH:

Плагиат жасалбагандыгы тууралуу билдирүү

Мен бул эмгекте алынган бардык маалыматтарды академиялык жана этикалык эрежелерге ылайык колдондум. Тагыраак айтканда бул эмгекте колдонулган бирок мага тиешелүү болбогон маалыматтардын бардыгын тиркемеде так көрсөттүм жана эч кайсы жерден плагиат жасалбагандыгына ынандырып кетким келет.

АТЫ, ЖӨНҮ: Atiye OKUR КОЛУ: ДАТАСЫ:

Yazar	: Atiye OKUR
Üniversite	: Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Anabilim Dalı	: Bilgisayar Mühendisliği
Bilim Dalı	:
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	:
Mezuniyet Tarihi	: / / 2012
Tez Danışmanı	: Doç. Dr. Bakıt ŞARŞENBAYEV

AÇIK KAYNAK KODLU YAZILIMLAR VE JOOMLA ÜZERİNDE BİR UYGULAMA

Bilgisayar teknolojisi, bilginin gelişmesinde ve çoğalmasında en önemli etkendir. Gelişen teknoloji sayesinde bilgiye ulaşım ve paylaşım oldukça kolaylaşmıştır. Fakat bilginin bu kadar kolay paylaşılabilir olması herkes için aynı kabul edilebilirlikte olmamış ve internet üzerinden gerçekleşen paylaşımlarda da telif hakkı ortaya çıkmıştır. Telif hakkı olan yazılımlar oldukça yüksek fiyatlara satılmaktadır. Bu yüzden "Açık Kaynak Kodlu" yazılımlar ortaya çıkmıştır. Açık Kaynak Kodlu Yazılımlar, hem kod olarak herkese açıktır hem de kullanıcı tarafından değiştirip geliştirebilen yazılımlardır. Bunlardan en yaygın olanları Joomla (iys) ve Moodle (es) dır.

Uzaktan eğitim sistemleri toplumun oluşturan bütün bireylerin, geleneksel eğitim sistemiyle karşılanamayan her türlü eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasında imkân, firsat eşitliği sağlayan, zaman ve mekân sınırlamalarını ortadan kaldırıp bilgisayar teknolojilerini kullanarak öğrenci merkezli bir eğitim sistemi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uzaktan eğitimin web tabanlı internet ortamında sağlanmasıyla eğitilebilir zihinsel engelli, bedensel engelli bireylerin eğim almalarına ve lisans eğitiminden sonra

ÖΖ

çalışmak zorunda olup yüksek lisans eğitimine devam edemeyen bireylerin eğitimlerini tamamlamalarına katkıda sağlar.

Bu tez çalışmasında joomla ve moodle kullanılarak öğrenciler için konu anlatımı, ölçme ve değerlendirme faaliyetleri internet ortamına aktarılmıştır. Eğitimciler için ise ders konuları açabilme, öğrencilere ödev verebilme, sınav hazırlayıp bunların sonuçlarını hem şahıs hem de istatistiksel olarak görebilmeleri sağlanmıştır.

Joomdle programı sayesinde bu iki yazılım birleştirilerek daha önce kullanılmayan bir eğitim programı düzenlendi. Joomla ara yüzü kullanılarak öğrenciler için daha sade bir ara yüz hazırlanmıştır. Bu ara yüzde kurslar kısmında moodle modülü kullanılmıştır. Bu sistem sayesinde birden fazla sisteme tek bir kullanıcı adı ve tek bir şifreyle giriş yapabilmesi sağlanmıştır. Kullanıcı, tek bir sistemde kullanıcı kaydı yaptığı zaman iki sisteme de otomatik olarak kaydedilmiş olur. Ayrıca iki sisteminde modülleri ortak bir şekilde kullanılarak daha zengin bir uzaktan eğitim sistemi hazırlamaya olanak tanır. Ortak veri tabanına sahip oldukları için kullanıcı raporlamalarını kolaylıkla elde edebiliriz.

Anahtar Sözcükler

Joomla, Moodle, Joomdle, Telif Hakkı, Açık Kaynak Kodlu Yazılım, İçerik Yönetim Sistemi, Eğitim sistemi

ABSTRACT

Prepared by	: Atiye OKUR
University	: Kyrgyz-Turkish Manas University
Department	: Computer Engineering
Degree	: Master Thesis
Number of Pages	:
Date of Graduation	: / / 2012
Advisor	: Assoc. Prof. Dr. Bakyt Sharshenbaev

OPEN SOURCE SOFTWARE AND AN APPLICATION ON JOOMLA

Computer technology is the most important factor in development and increase of information. It has become very easy to reach and share information thanks to developing technology. However easily shared information was not accepted by all and the copyright enacted for documents shared in the internet. Nevertheless copyrighted software programs are sold at a high price. Therefore open source software programs had been developed. These programs are both open to everyone as source code and which could be changed and developed by users. The most common ones are Joomla (iys) and Moodle (es).

Distance education system is student-centered which creates facility and equal opportunity for all members of community that cannot be enabled by traditional education systems by removing limits of time and place and using computer technology. Web-based distance education system contributes to education of mentally and physically educable disabled people and also enables people to finish his/her education for those who could not find the opportunity to educate in master programs owing to working.

In this study, subject explanation, measurement and evaluation activities had been transferred to the internet using joomla and moodle. It was also enabled for educators to start a new topic, giving homework to students, preparing an exam and seeing its common statistical results and also performance of each student individually.

A previously untried education program was prepared with the help of Joomdle combining these two software programs. A more simple interface was prepared for students using Joomla interface. In this interface moodle module was used in the courses section. It was enabled to enter more than one system in one user name and password thanks to this system. The user is automatically registered to both two systems when he/she registers to one system. Besides a richer distance education system is prepared using the modules of both two systems in a common way. Because they have a common database, we can easily get user reports.

Keywords

Joomla, Moodle, Joomdle, copyright, open source software, content management system, education system

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Автор	:Атие Окур
Университет	:Кыргыз-Түрк «Манас» университети
Багыты	:Компьютер инженериясы
Илим тармагы	:
Иштин сыпаты	:Магистрдик иш
Беттердин саны	:
Бүтүрүү датасы	://2012
Илимий жетекчи	:Доц. докт. Бакыт Шаршенбаев

АЧЫК КОДДУУ ПРОГРАММАЛЫК КАМСЫЗДООЛОР ЖАНА АНЫ ЖУУМЛАДА КОЛДОНУУ ДОЛБООРУ

Компьютер технологиясы информациянын өнүгүүсүндө жана көбөйүсүүндө эң маанилүү фактор болуп саналат. Өнүккөн технология аркылуу маалыматты алуу жана бөлүшүү бир топ жеңилдеди. Бирок маалыматты оңой бөлүшө алуу мүмкүнчүлүгүн баары бирдей кабыл алган эмес жана интернет аркылуу бөлүшүүдөн улам автордук укук пайда болгон. Башгапкы ачык коддуу программдык жабдык – код аркылуу баары колдоно алган, ошондой эле колдонуучу тарабынан өзгөртүп жакшырта алган программдык жабдык. Булардан кеңири таралгандары: Joomla менен Moodle.

Аралыкта билим берүү системалары коомду түзгөн бардык кишилер билим алууда туш болгон, бирок салттуу билим берүү системасында камсыз кылынбаган, ар түрдүү муктаждыктарын канаатандырууда шарт, мүмкүнчүлүк теңдикти түзүп, убакыт жана аймак тоскоолдуктарды жойгон, компьтер технологиялары колдонулган, студенттерге багытталган билим берүү системасы болуп эсептелет.

Аралыкта билим берүү веб базасында интернет чөйрөдө камсыз кылынышы менен окуй алган, бирок акыл-эс жана физикалык жактан мүмкүнчүлүгү чектелген кишилердин билим алуусун жана бакалаврдык денгээлде билим алгандан кийин иштөөгө мажбур болуп, окуусун уланта албаган кишилерге окуусун бүтүрүүлөрүнө салым кошот.

Бул диссертацияда Joomla менен Moodle колдонуу аркылуу студенттерге теманы түшүндүрүү, баа берүү жана баалоо иш-чаралары интернетке киргизилгендиги тууралуу баяндалган. Ал эми окутуучуларга сабактын темаларын түшүндүрүү, студенттерге үй тапшырмасын берүү, сынак суроолорун даярдоо, бул сынакта жеке киши алган жыйынтыкты жана жыйынтыктардын жалпы статистикасын көрө алуу мүмкүнчүлүгү камсыз кылынган.

Joomdle программасы аркылуу бул эки программдык жабдык бириктирилип, мурда колдонулбаган билим берүү программасы түзүлдү. Joomlahuh интерфейси колдонулуп, студенттер үчүн дагы да жөнөкөй интерфейс даярдалган. Бул интерфейсте курстар бөлүмүндө Moodle модулю колдонуган. Бул системанын жардамы менен бирден көп системага бир колдонуучунун аты жана бир сыр сөз менен кирүү мүмкүнчүлүгү түзүлгөн. Колдонуучу бир системада катталганда эки системада тең автоматтуу түрдө катталып калат. Өзгөчө эки системада модулдар орток катары колдонулуп, дагы да өнүккөн дистанциондук системаны уюшгурууга шарт түзөт. Орток маалыматтар базасына ээ болгондуктан колдонуучулардын отчетторун билүүдө жеңилдикти камсыз кылат.

Ачкыч сөздөр

Joomla, Moodle, Joomdle, автордук укук, баштапкы ачык коддуу программдык жабдык, мазмунду башкаруу системасы, билим берүү системасы

АБСТРАКТ

Автор	: Атийе ОКУР
ВУЗ	: Кыргызско-Турецкий Университет "Манас"
Отделение	: Компьютерная Инженерия
Дисциплина	:
Работа	: Магистерская диссертация
Количество страниц	:
Дата выпуска	:/2012
Куратор	: к.фм.н., доцент Бакыт Шаршенбаев

РЕАЛИЗАЦИЯ ПРОГРАММНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ С ОТКРЫТЫМ КОДОМ И JOOMLA

Проект является самым важным фактором в преумножении и развитии данных компьютерных технологий. Благодаря развившимся технологиям доступ и распространение информации стали более доступными. Однако, эта доступность распространения информации не была воспринята всеми одинаково и породила такое понятие,как авторское право в интернете. ПО ,охраняемые авторским правом, продаются по довольно высоким ценам. По этой причине и появилось ПО с открытым кодом. Это ПО является и открытыми для всех,и ,в то же время, каждый может усовершенствовать его , превнося изменения. Самыми популярными среди них являются Joomla (iys) ve Moodle (es).

Система дистанционного обучения компенсирует все те нужды, которые невосполнимы в традиционном обучении , обеспечивает равноправие в возможностях , стирает временные и пространственные границы и служит центром обучения с использованием компьютерных технологий. Дистанционное обучение даёт возможность получить образование людям с ограниченными возможностями (как физически, так и психически),которые могут учиться, и продолжить обучение на магистратуре работающим.

Во время разработки этой диссертации, с использованием Joomla и Moodle в интернет были помещены разъяснения тем, а также работы по измерению и оценке для студентов. Преподаватели же смогли вести уроки, давать домашние задания и ,подготовив экзаменационные задания, видеть результаты как конкретно каждого,так и в виде общей статистики.

Благодаря программе Joomdle, с помощью объединения двух систем, была создана новая образовательная программа. С использованием интерфейса в Joomla создан более простой интерфейс для студентов. В разделе курсов этого интерфейсе были испльзованы модули Moodle. Благодаря этой системе один и тот же пользователь может посещать несколько систем, используя один логин и пароль. Таким образом, пользователь автоматически регистрируется в двух системах. В особенности, это создаёт возможности для дистанционного обучения с использованием модулей двух систем. Также мы можем без затруднений получить отчёты пользователей благодаря общей базе данных.

Ключевые слова

Joomla, Moodle, Авторское право, Программное обеспечение с открытым кодом, Система внутреннего управления, Система образования.

KISALTMALAR

Kısaltma	Bibliyografik Bilgi
a.g.e.	Adı Geçen Eser
a.g.m.	Adı Geçen Makale
WTE	Web Tabanlı Eğitim
EYS	Eğitim Yönetim Sistemi
PIN	Paylaşılabilir İçerik Nesnesi
VTYS	Veri Tabanı Yönetim Sistemi
WWW	Word Wide Web
İYS	İçerik Yönetim Sistemi
ES	Eğitim Sistemi

TABLOLAR

RESİMLER TABLOSU	
Tablo 3:2:Geleneksek eğitim ve internete dayalı eğitimin karşılaştırılması	23
Tablo 3:1:Uzaktan eğitim sistemi ve geleneksel eğitimin faktör bazında karşıla	ıştırılması.22

Resim 2:1: Genel Yapılandırma	11
Resim 2:2: Ağ Yapılandırılması	12
Resim 2:3 :Sunucu Yapılandırması	12
Resim 2:4: Moodle Ağı Etkinleştirilmesi	13
Resim 2:5:Moodle Server Ayarı	13
Resim 2:6: Moodle Konuk Girişi İzin Verme	14
Resim 2:7:Joomla Configurasyonu [9]	14
Resim 5:1 Kayıtlı olmayan kullanıcılar ekran görünümü	26
Resim 5:2 Kayıt Ekranı	27
Resim 5:3 Faydalı Linkler	28
Resim 5:4 Eğitimci Girişi	28
Resim 5:5 Kayıtlı Öğrenci Ana Sayfa	29
Resim 5:6:Moodle Ana Sayfa	31
Resim 5:7:Yeni kaynak ekle, Yeni etkinlik ekle	32
Resim 5:8:Ayarlar Menüsü	
Resim 5:9:İzinler	34
Resim 5:10:Kullanıcıya göre izinleri kontrol et	35
Resim 5:11 Site yöneticisi ekleme	
Resim 5:12 Moodle Roller	

Resim 5:13 İzin raporu	40
Resim 5:14 Ders ekle/düzenle	41
Resim 5:15 Kategori Ekleme	42
Resim 5:16 Yeni Ders Ekle	43
Resim 5:17:Katılım rapor filtresi	45
Resim 5:18:Bil-523 nolu dersin düzenleme ekranı	46
Resim 5:19:Sayfa oluşturma ekranı	47
Resim 5:20:Dosya Ekleme	48
Resim 5:21:Ödev Ekleme(1)	50
Resim 5:22:Ödev Ekleme(2)	51
Resim 5:23:Sınav Ekleme (1)	
Resim 5:24:Sınav Ekle (2)	53
Resim 5:25:Sınav Ekle (3)	54
Resim 5:26 Veri Tabanı Yönetim Sistemleri 3. Bölüm Sınav Gövdesi	55
Resim 5:27 Moodle Soru Tipleri	55
Resim 5:28 Çoktan seçmeli soru tipi hazırlama(1)	56
Resim 5:29 Çoktan seçmeli soru tipi hazırlama(2)	57
Resim 5:30 Çoktan seçmeli soru tipi ön izleme	
Resim 5:31 Doğru/Yanlış Soru Tipi Örneği	
Resim 5:32 Eşleştirmeli soru tipi örneği	59
Resim 5:33 Sınav ön izleme	61
Resim 5:34 Forum ek le	
Resim 5:35 Sohbet eklentisi eklemek	64
Resim 5:36 Sohbet odası görüntüsü	65
Resim 5:37 Anket Formu	66

XVI

Resim 5:38 Örnek anket	66
Resim 5:39 Notların Listelenmesi	68
Resim 5:40 Kategori ekleme	69
Resim 5:41 Dersin kategoriye bölünmüş hali	69
Resim 5:42 Not öğesi ekleme	70

TEŞEKKÜR

Çalışmalarım boyunca değerli yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren Hocam Doç. Dr. Bakıt ŞARŞENBAYEV'e, üniversitemiz öğretim üyelerinden Kerim SARIGÜL, M. Kenan DÖNMEZ'E, ve yardımlarını esirgemeyen eşim Mustafa YETİK'e, manevi desteğiyle beni hiçbir zaman yalnız bırakmayan aileme teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ЧЕЧИМ	III
İntihal Yapılmadığını Belirten İfade	IV
ÖZ	V
ABSTRACT	VII
КЫСКАЧА МАЗМУНУ	IX
АБСТРАКТ	XI VIII
	XIII VIV
TABLOLAR TESEK KÜR	XVII
İÇİNDEKİLER	XVIII
ĠİRİŞ	1
1. AÇIK KAYNAK KODLU YAZILIMLAR	3
1.1. AÇIK KA YNAK KODLU YA ZILIMLARIN TANIMI	
1.2. ACIK KA YNAK KODLU YA ZILIMIN TA RİHCESİ VE GELİSİM ASAMASI	
1.3. AÇIK KA YNAK KODLU YA ZILIM TÜRLERİ	4
1.3.1. Moodle	4
1.3.2. Olat	5
1.3.3. Atutor	5
1.3.4. Joomla	5
1.3.5. Drupal	6
1.3.6. Php-Nuke	6
1.4. AÇIK KA YNAK KODLU YA ZILIMLARIN KULLA NIM ALA NLARI VE	
KULLANANLARI	7
1.5. LİSANS VE TELİF HA KLARI	
1.5.1. Genel Kamu Lisansı(GNU General Public License)	8
1.5.2. Sınırlı Genel Kamu Lisansı (GNU Lesser General Public License)	8
1.5.3. Özgür Belgeleme Lisansı (The GNU Free Documentation Licence)	
2. JOOMLA VE MOODLE ENTEGRAS YONU (JOOMDLE)	10
2.1. JOOM DLE ÖZELLİKLERİ	10
2.1.1. Tek Oturum Açma (Single Sing-On)	
2.1.2. Genel Yapılandırma	11
2.1.3. Moodle Yapılandırması	11
2.1.4. Joomla Yapılandırılması	14
2.1.5. Joomdle Eklentileri	15
2.1.6. Joomdle Modülleri	15
3. UZAKTAN EĞİTİM	
3.1. İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim	17
3.2. SANAL SINIF (VIRTUAL CLASSROOM) MODELI	17
3.3. WEB TABANLI UZAKTAN EĞİTİM (WEB BASED DİSTANCE EDUCATION) MODELİ	
3.4. WEB TABANLI SANAL SINIF MODELI	18
3.5. MOBİL İNTERNETE DAYALI MODEL	19
3.6. DİĞER MODELLER	20
3.7. Web Tabanlı Eğitim ve Önemi	20
3.8. UZAKTAN EĞİTİMDE EĞİTİMCİNİN ROLÜ VE SORUMLUKLARI	
3.9. UZAKTAN EĞİTİMİN FAYDALARI	
3.10. UZAKTAN EĞİTİMİN SINIRLILIKLARI	
4. JOOMLA İLE ÖRNEK BİR UYGULAMA	

4.1.	IOOMLA ANASA YFA MODELİ	
4.1.1.	Kayıtlı Olmayan Kullanıcı Ana sayfa Menüleri	
4.1.2.	Kayıtlı Kullanıcı Menüleri	
4.2.	MOODLE YÖNETİM PANELİ	
4.2.1.	Ana sayfa	
4.2.2.	Ana Menü	
4.2.3.	Ana savfa Avarları	
4.2.4	Profil Avarları	33
425	Site Yönetimi	35
426	Kullanıcılar	37
1.2.0.	Hasanlar	37
4.2.7.	İzinlər	38
4.2.0. 1 2 0	Darslar	
4.2.9.	Dersela/Düzanla	
4.2.10	Ders Vargaulan Avarlan	
4.2.11.	Eklantilar	
4.2.12	Cürcenlik	
4.2.13.		
4.2.14.	Gorunum	
4.2.15.	Ana Sayja	
4.3.	EGITIMCI PANELI	
4.3.1.	Derster	
4.3.2.	Sayfa Ekleme	
4.3.3.	Klasör ekleme	
4.3.4.	Yeni Etkinlik Ekleme	
4.3.5.	Odev Ekleme	
4.3.6.	Tek Dosya Yükleme	
4.3.7.	Sınav Ekleme	51
4.3.8.	Sınav Gövdesini Oluşturmak	
4.3.9.	Çoktan Seçmeli Soru Eklemek	56
4.3.10.	Doğru/Yanlış Soru Tipi Eklemek	
4.3.11.	Eşleştirme Soru Tipi Eklemek	
4.3.12.	Kısa Cevap Soru Tipi Eklemek	59
4.3.13	Hesaplanmış Soru Tipi Eklemek	
4.3.14	Yazılı Soru Tipi Eklemek	60
4.3.15	Açıklama	60
4.3.16.	Soruları Dosyadan Yüklemek	
4.3.17.	Sınav Ön İzleme	
4.3.18.	Forum Eklemek	61
4.3.19	Sohbet Eklemek	
4.3.20.	Anket Formu Eklenmesi	65
4.3.21	Sözlük	
4.3.22	Ölceklerin Kullanımı	
4.3.23	Notlar	
4.3.24	Notların Listelenmesi	
4.3.25.	Not Hesaplaması için Matematiksel Fonksiyonların Yazılması	
SONUÇ		72
KA	YNAKÇA	74
EKI	.ER	76
ÖZ	GEÇM İŞ	99

GİRİŞ

Öğrenmek, geçmişten günümüze insanoğlunun hayatında vazgeçilmez bir unsurdur. Bu da bilginin gerek miktar gerekse ayrıntı yönünden hızla artmasına neden olmuştur. Bilim ve teknolojideki büyüme ve sosyal talepteki artış geleneksel eğitim yöntemleriyle insanoğlunun gereksinimlerini karşılayamamaktadır. Bu da eğitimde çağdaş yöntemlere geçişin kapısını açmıştır.

Geleneksel sınıf ortamında her öğrencinin bireysel farklılığını göz önünde bulundurmak ve herkesin aynı imkâna sahip olmasını sağlamak oldukça zordur. Örneğin sağlıklı bir birey geleneksel eğitim şartlarına kolayca ulaşabilirken bu durum bedensel engelli bir birey için oldukça zordur.

Teknoloji alanında özellikle internetteki gelişmeler bilginin daha kolay erişilebilir hale gelmesini sağlamıştır. Böylece bireyler arasındaki farkta ortadan kalkmaktadır.

Uzaktan eğitim, başta zaman ve mekân bağımsızlığı sayesinde geleneksel sınıf ortamında eğitim alması zorlaşan günümüz bireylerinin oldukça dikkatini çekmiş bu sayede son yıllarda büyük önem kazanmıştır.

Uzaktan eğitim sistemleri günümüzde yaygın olarak kullanılmaktadır. Hemen hemen her üniversitenin uzaktan eğitim sistemiyle çalışan bir yüksek lisans programı ya da sertifika veren kursları bulunmaktadır. Bu sistemler sayesinde geleneksel sınıf ortamında eğitim alması zorlaşan günümüz bireylerinin oldukça dikkatini çekmiş bu sayede son yıllarda büyük önem kazanmıştır. Lisans eğitimini tamamlayan bireyler bu sistem sayesinde evlerinin konforunda lisansüstü eğitimlerini tamamlama imkânı bulmaktadırlar. Bu durum özellikle günümüz dünyasında lisans eğitimi sonrası iş hayatına atılmak zorunda olan gençlerimizin eğitim imkânlarını son derece kolaylaştırmaktadır. Ne özel sektörde ne de kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan bireylerin geleneksel yöntemlerde rahatça ya da yeterli zaman ayırarak lisansüstü eğitim yapması neredeyse imkânsız hale gelmiştir. Bunun yanı sıra bedensel engelli vatandaşlarımızın da evlerinin konforunda eğitim almalarını sağlamaktadır.

Buradaki en önemli yenilik; günümüzde yaygın olarak kullanılan iki sistemi tek bir web sistemi altında toplayarak hem daha anlaşılır ve hem de görsel açıdan daha zengin bir uzaktan eğitim sistemi oluşturmaktır.

1. AÇIK KAYNAK KODLU YAZILIMLAR

1.1. AÇIK KAYNAK KODLU YAZILIMLARIN TANIMI

Hızla gelişen teknoloji sayesinde bilgiye ulaşım kolaylaşmış ve bilginin ulaşılabilir olması bilgi teknolojisinin hızla gelişmesine neden olmuştur. Bilgisayar teknolojileri bilginin çoğalmasını, paylaşılmasını ve hızla gelişmesini sağlayan en büyük etkendir. Ancak bilginin bu kadar çabuk paylaşılabilir olması herkes için aynı kabul edilebilirlikte değildir.¹ Bu yüzden telif hakları ortaya çıkmıştır. Telif hakkı olan yazılımlar paylaşıncıları çok olduğu için oldukça yüksek fiyatlara satılmaktadır. Bilginin daha ucuza ve daha hızlı yayılması için Açık Kaynak Kodlu yazılımlar ortaya çıkmıştır. Açık kaynak yazılım (İngilizce: open-source software) veya açık kaynaklı yazılım veya kaynağı açık yazılım, kaynak kodu isteyen herkese açık olan yazılımlardır. Bu tür yazılımların ayırt edici özelliği kullanıcıya yazılımı değiştirme özgürlüğü sağlamasıdır. Açık kaynak kodlu yazılımlar, uyarlanabilir, sağlam, hızlı ve güvenlidir. Açık kaynak kod dünyası, yeni bir yazılımlar üretme biçimi, yeni iş modelleri sunmaktadır. Dünyanın her tarafından bilişim uzmanlarınca imece yöntemi ile endüstri standartlarında geliştirilen açık kaynak kod yazılımları, insanlığın ortak malıdır.²

1.2. AÇIK KAYNAK KODLU YAZILIMIN TARİHÇESİ VE GELİŞİM AŞAMASI

Bilgisayar teknolojilerinde telif hakkı olayı özgür yazılım kavramı ile bir boyut kazandırmıştır. Richard M. Stallman, 1970'li yıllarda MIT (Massachusetts Institute of

¹ K. SARIGÜL, (2010). Açık Kaynak Kodlu Yazılımlar-İçerik Yönetim Sistemleri-Joomla <u>http://www.kerimsarigu1.com/yazilarim/acik-kaynak-kodlu-yazilimlar-icerik-yonetim-sistemleri-joomla (01.04.2012)</u>

² ODTÜ Bilgisayar Topluluğu, Açık Kaynak Kodlu Yazılım Nedir? <u>http://www.cclub.metu.edu.tr/nenedir/A%C3%A7%C4%B1k+Kaynak+Kodlu+Yaz%C4%B11%C4</u> <u>%B1m+(Open+Source+Software)+Nedir%3F</u>(22.03.2012)

Technology)'nin Yapay Zekâ laboratuvarlarında serbest yazılımı bir yaşam şekli olarak benimsemiş bir grupla beraber 1980'li yılların başına kadar yazılım geliştirici olarak çalışmıştır. 1984 yılında tamamen özgür yazılımların meydana getirdiği bir işletim sistemi ve işletim sisteminin araçlarının geliştirilmesi çalışması böylece başlamıştır. Yazılan özgür yazılımların bir şemsiye altında toplanması için 1985 yılında yine Stallman tarafından FSF (Free Software Foundation) kurulmuş ve GNU yazılımları korumak üzere GPL (General Public Licence) adı verilen yazılım lisansı ortaya çıkmıştır. GPL lisansı ile lisanslanan özgür yazılımların amaçları özgürlüklerini korumayı amaçlamaktadır.³

"Özgür yazılım, özgürlükleri korumaya yönelik bir akımın adıdır. İngilizce'deki "free" sözcüğünün çift anlamlı olmasından dolayı bazı yanlış anlamalar olmaktadır. Özgür yazılım ücretsiz (bedava) olmak zorunda değildir.⁴ Özgür yazılımlar genelde ücretsiz ya da çok düşük ücretlidir ama kaynak kodları açık ve ücretsiz olarak dağıtılmaktadır.⁵

1.3. AÇIK KAYNAK KODLU YAZILIM TÜRLERİ

1.3.1. Moodle

Herkesçe kullanılabilecek bir çevrimiçi ders yönetim sistemidir. Moodle, açık kaynak kodlu ve ücretsiz bir yazılımdır. Moodle kelimesi açılımı 'Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment' olup Esnek (Modüler) Nesne Yönelimli Dinamik Öğrenme Ortamı olarak çevrilebilir. En önemli özelliği, herkes tarafından (öğretmen, öğrenci) çok kolay şekilde kullanılmasıdır. 209 ülkede 81 dilde desteği mevcuttur. Çok büyük bir tematik topluluğa yani geliştirici ve son kullanıcı eğitmenlerden oluşan (yalnızca kendi sitesinde 839,119 kayıtlı üye) kitleye sahiptir. Geniş geliştirici kitlesi nedeniyle ürün yaşam çevrimi çok hızlıdır.⁶

³ a.g.e.

⁴<u>http://www.hostturka.com/knowledgebase.php?action=displayarticle&id=19</u> (22.03.20102)

⁵ ODTÜ Bilgisayar Topluluğu, Açık Kaynak Kodlu Yazılım Nedir? <u>http://www.cclub.metu.edu.tr/nenedir/A%C3%A7%C4%B1k+Kaynak+Kodlu+Yaz%C4%B11%C4%</u>B1m+(Open+Source+Software)+Nedir%3F(22.03.2012)

⁶ <u>http://www.hostturka.com/knowledgebase.php?action=displayarticle&id=19</u> (22.03.20102)

Moodle açık kaynak kodlu eğitim sistemine çalışmamızın yönetim panelinde daha ayrıntılı bir şekilde değinilecektir.

1.3.2. Olat

Bir öğrenim yönetim sistemi kurulumudur. Popüler bir Öğretim Yönetim Sistemi olan Moodle'dan sonra kullanılan en popüler LMS uygulamalarından biridir. Java mimarisi kullanılarak programlanmıştır. http://www.olat.org/public/demo.html adresinden öğrenci, yönetici ve yazar rolleriyle giriş yapılabilir. Online testler, sorguya dayalı raporlama ve anket gibi özellikleri vardır, birçok dil için destek vermektedir.⁷

1.3.3. Atutor

Açık kaynak kodlu bir öğrenim sistemidir. Modüler bir yapısı vardır ve güncelleme, patch işlemleri son derece kolaydır. Öğrenciler öğrenim ortamlarını mevcut şablonlara göre değiştirebilir. W3C uyumludur. XHTML1.0 desteği sunar. SCORM desteği vardır. SCORM uyumlu diğer sistemlerden bilgi akısını destekler. Oluşturulan içerikler başka sistemlere de yüklenebilir. Public forum ve çevrimiçi destek sunar. Açık kaynak kodlu olduğu için düzeltilmesi kolaydır. UTF-8 ve ISO desteği sunar. Net üzerinden pek çok farklı tema desteği sunar. Kendi içinde sohbet, forum desteği vardır.[4]

1.3.4. Joomla

Bir içerik yönetim sistemi (content management system) dir. Yani birden çok ve farklı içeriği tek bir yerden yönetmenize olanak sağlayan hazır bir web sitesi şablonudur diyebiliriz. İnternette birçok içerik yönetim sistemi (iys) bulunmaktadır.

⁷ Z.A. Mısırlı, (2007). Web Tabanlı Öğrenme Yönetim Sistemine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitim Ana Bilim Dalı, s. 34- 37.

Bu sistem sayesinde hayal edebileceğiniz her türlü siteyi oluşturabilir, yayınlayabilir ve geliştirebilirsiniz. Yani Joomla ile ticari bir siteden, topluluk sitelerine; kişisel sitelerden, haber sitelerine kadar her türlü site oluşturabilinir.

Joomla, Açık Kaynak (Open Source) mantığı gereği ücretsiz olarak tüm dünyaya hizmet vermektedir. Bunun yanında dünya çapında milyonlarca gönüllü tarafından geliştirilmekte ve kusursuz bir sistem haline getirilmeye çalışılmaktadır. Joomla sayesinde PHP, HTML vb. kodlama dilleri hakkında bilgisi olmayan kişiler dahi profesyonel görünümde ve yapıda web siteleri oluşturabilir.

Joomla her geçen gün yeni bileşenler, modüller ve eklentiler sayesinde daha da gelişmekte ve daha geniş kitlelerin ihtiyaçlarına karşılık vermektedir.⁸

1.3.5. Drupal

Web tabanlı bir "İçerik Yönetim Sistemi"dir. Drupal ile tek kullanıcılı kişisel sitelerden, çok kullanıcılı topluluk sitelerine kadar her türlü site kolayca yapılabilinir.. Drupal'ın esnek kullanıcı izinleri sayesinde sitenizde istediğiniz sayıda kullanıcı rolü tanımlayabilir ve her role istediğiniz izinleri atayabilirsiniz. Böylece siteniz üzerindeki kontrolünüz çok rahat olur. İçerik yönetim sistemi olarak Drupal'ın en güçlü yönlerinden birisi de sınıflandırma kabiliyetidir.

Sınıflandırma özellikleri sayesinde içerik istenilen her şekilde sınıflandırılır.⁹

1.3.6. Php-Nuke

Tamamen hazır bir portal olup sizin hayal gücünüzle geliştirebileceğiniz bir açık kodlu sistemdir. Yazılım dili php'dir. Bu sistemle kendi siteniz de çok basit bir şekilde kurabilir ve basit bir şekilde geliştirebilinir. David Norman tarafından yazılıp Francisco Burzi tarafından geliştirilen, Selim Şumlu tarafından Türkçe'ye çevrilmiş web tabanlı bir içerik yönetim sistemidir. Çalışması için sunucuda PHP ve MySQL desteği bulunması gerekir. Sistem tamamen web tabanlı bir kullanıcı arabirimi üzerinden kontrol edilir. PHP-Nuke MySQL dışında mSQL, PostreSQL, PostreSQL_local, ODBC, ODBC_Adabas,

⁸ Joomla! nedir? <u>http://www.joomlatr.org/index.php/joomla-nedir.html (01.03.2012)</u>

⁹ Drupal nedir? <u>http://www.sanalkurs.net/forum/drupal/drupal-nedir/</u> (01.03.2012)

Interbase ve Sybase veritabanları ile de çalışır. Ama hız ve PHP ile uyumu açısından MySQL veritabanı tercih edilir.¹⁰

Sistem GNU Genel Kamu Lisansı altında dağıtılan bir özgür yazılımdır. 7.5 sürümüne değin sistemin son sürümü web sitesinden ücretsiz olarak indirilebilmekteydi. 7.5 sürümünden itibaren 10\$ indirme ücreti talep edilmeye başlanmış, eski sürümler ücretsiz olarak dağıtılmaya devam edilmiştir. Bu uygulama GNU GPL lisansına aykırı olmamakla birlikte yazılımı indiren kişiye yazılımı ücretsiz olarak dağıtabilme hakkını vermektedir.¹¹

1.4. AÇIK KAYNAK KODLU YAZILIMLARIN KULLANIM ALANLARI VE KULLANANLARI

Genel olarak hem sunucularda ve hem de masaüstü bilgisayarlarda Ö/AKK yazılımlar geniş bir kullanım alanı bulmaktadır. Kullanım alanı açısından incelendiğinde özgür yazılımlar, başta eğitim kurumları, sanayi ve kamu kuruluşları, mali kurumlar, bankalar ve küçük ofislerden basit ev kullanıcılarına kadar geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Bu alanlardaki uygulamalara bakıldığında işletim sistemlerinin, ofis uygulamalarının, grafik uygulamalarının, veri tabanlarının, eğitim yazılımlarının, hesap tablolarının, güvenlik yazılımlarının ve oyunların yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir. Özellikle OpenOffice.org ofis yazılımı, Microsoft Office dosya biçimini de okuyabilmesi nedeniyle masaüstünde geniş bir kesim tarafından kullanılmaktadır.¹²

¹⁰ İçerik Yönetim Sistemleri–CMS(2010) <u>http://www.tekhost.net/destek/knowledgebase.php?article=30</u> (01.03.2012)

¹¹ Php Nuke Nedir? (2010) <u>http://benyaziyorum.blogcu.com/php-nuke-nedir/6382544</u> (20.03.2012)

¹² K.A. Ökmen, ÇOMÜ Enformatik Bölümü, Yazılım. Telif Hakları ve Özgür/Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kavramları Ders Notu, ss.8-10.

http://members.comu.edu.tr/kemal/doc/oakky.pdf (01.04.2012)

1.5. LİSANS VE TELİF HAKLARI

1.5.1. Genel Kamu Lisansı(GNU General Public License)

Kısaca GNU GPL veya GPL denen bu lisans türü özgür yazılım akımının belkemiğini oluşturur. Bir yazılımın özgür olabilmesi için GPL veya uyumlu başka bir lisansla lisanslanması gerekir. GPL olarak lisanslanmış bir yazılım için temel olarak:

- Yazılımı kopyalama, paylaşma, dağıtma ve bunlar için ücret talep edebilme
- Kaynak kodunu inceleme ve kendi isteğine göre uyarlama hakları
- Yazılımı kaynak kodu ile birlikte dağıtma
- Yazılımda değişiklik yaptıysanız ortaya çıkan ürünü GPL olarak lisanslama ve değişiklik yaptığınız yerleri açıkça belirtme,
- Başka programlar bu yazılımla birleştirileceklerse, onların da GPL olarak lisanslanmış olması şartı vardır.¹³

1.5.2. Sınırlı Genel Kamu Lisansı (GNU Lesser General Public License)

GPL'den farklı olarak LGPL'de yukarıdaki son şart aranmaz. Yani LGPL bir yazılım özgür olmayan lisans çeşitlerinden biri ile lisanslanmış bir yazılım ile entegre edilebilir. Bu lisansın amacı çok kullanılan kitaplıkların, yani ara yazılımların, ticari yazılımlarda kullanılmasını serbest bırakmaktır.¹⁴

1.5.3. Özgür Belgeleme Lisansı (The GNU Free Documentation Licence)

Lisans; el kitapları, ders kitapları ve diğer kaynak ve yol gösterici materyaller için tasarlanmıştır. Ancak, konusu ne olursa olsun herhangi bir ders temelli çalışma için kullanılabilir. Materyalin herhangi bir kopyasının, değiştirilmiş dahi olsa, aynı lisansı

8

¹⁴ A.g.e.

¹³ A.g.e.

taşımasını şart koşar. Ticari olarak tekrar dağıtımı yasak olan materyaller, genellikle GFDL-lisanslı bir dokümanda kullanılamaz.¹⁵

¹⁵ A.g.e.

2. JOOMLA VE MOODLE ENTEGRASYONU (JOOMDLE)

Joomla üzerine yapılabilecek bazı değişiklikler sayesinde moodle ve joomla yazılımları birleştirebilinmektedir. Bu sayede birbirinden bağımsız sistemlere tek giriş yapılarak iki sisteme de bağlanılmış olunur. İki sisteminde özellikleri birleştirerek bağımsız bir sistem orta koyulabilir.

2.1. JOOMDLE ÖZELLİKLERİ

2.1.1. Tek Oturum Açma (Single Sing-On)

Bu özellik birden fazla birbiriyle ilgili fakat birbirinden bağımsız sistemlere erişim desteği sağlar. Yani bu çoklu sistemlerden herhangi birine giriş yaptığı zaman diğer sistemlere de giriş yapabilir.

Bu sistem kullanılarak aşağıdaki faydalar elde edilmiş olur.

- Her bir sisteme girerken kullanıcı adı ve şifre girişi yoğunluğunu azaltır,
- Kullanıcılar birden fazla sisteme tek bir kullanıcı adı ve şifreyle giriş yapabilir,
- Kullanıcı tek bir sistemde kullanıcı kaydı yaptığı zaman bütün sistemlerde kayıtlı olacaktır,
- Sistem arası kullanıcı raporlamalarını kolaylaştırır.¹⁶
- Joomla ve Moodle İçeriği

Moodle da oluşturduğumuz ders içerikleri, kurslar, kurs içerikleri, öğretmenler, duyurular vb. moodle içeriklerini joomlada görmemizi sağlar. Böylece birbirine entegre

¹⁶ Joomd le features <u>http://www.joomdle.com/en/features</u> (10.03.2012)

sistemlerde birinde oluşturulan modül diğer sistemde de listeleyip kolay geçişler elde edilebilinir.

2.1.2. Genel Yapılandırma

Sistemimize Joomdle yüklemek için gerekli olan bazı gereksinimler vardır. Bunlardan en önemlileri sürüm uyumudur; joomlanın 1.5, moodlenin ise 1.9 ya da 2.0 olması gerekmektedir. Sistemimize bu sürümleri kurduktan sonra joomlada Genel Yapılandırma > Sistem > Sitem Ayarları > Web Servisleri Etkin sekmesinde 'evet' butonun işaretlemek gerekmektedir.

			 nest
K Global	Configuration	n	
Site <u>System</u>	Server		
System Settings			
Secre	t Word		
Path to Log	t Word	uble hemilogs	

Resim 2:1: Genel Yapılandırma

Joomla ve Moodle'nin yapılandırılması için öncelikle PHP XML-PRC kütüphanelerinin kurulu olması gerekir. Bunu da Yardım > Sistem Bilgisi > PHP Bilgilendirilmesi sekmeleri kontrol edilmelidir.

2.1.3. Moodle Yapılandırması

Joomdle ve moodle' i entegregme etmek için aşağıdaki adımlar izlenilmelidir.

• Ağ Etkileşimi: Yönetim Menüsü > Ağ > Ayarlar > Ağ Ayarları 'evet'

Resim 2:2: Ağ Yapılandırıl ması

• XML-RPC güvenilir listesi ve Joomla sunucu IP ekle: Yönetim Menüsü > Ağ > XML-RPC > sunucu IP

Site Administration	XML-RPC hosts
Notifications Users Users Grades Grades Location Language Modules Security Appearance Front Page Server Networking Settings Peers SSO Access Control Empinients XML-RPC hosts Reparts Miscelianeous Search	The trusted hosts mechanism allows specific machines to execute calls via XML-RPC to any part of the Moodle API. This is available for scripts to control Moodle behaviour and can be a very dangerous option to enable. If in doubt, keep it off. This is not needed for Moodle Networking. To enable it, enter a list of IP addresses or networks, one on each line. Some examples: Your local host: 127.0.0.1 Your local host (with a network block): 127.0.0.132 Only the host with IP address 192.168.0.7: 192.168.0.722 Any host with an IP address between 192.168.0.1 and 192.168.0.255: 192.168.0.024 Any host withsoever: 192.168.0.024 Doviously the last example is not a recommended configuration. 127.0.0.1/32
	Test an address Enter an IP address to see if it is a trusted host.

Resim 2:3 :Sunucu Yapılandırması

• Moodle Ağı Etkinleştirilmesi: Sistem Yöneticisi > Eklentiler >Kimlik Denetimi > Kimlik Denetimini Yönet > Moodle ağı kimlik denetimi

Profil ayarlarım	Ad	<u>Etkinleştir</u>
	Manual accounts	
r Site Yönetimi	Giriş yok	
E Kayıt E Gel smis öze likler	Eposta temelli kendi kendine kay t	۲
Kullanicilar	Moodle ∋ğı kimik denetimi	۲
▶ Dersler ▶ Notlar	CAS sunucu (SSO)	\sim
▶ Dölge ▶ Di	Hanci veritaban	V
▼ Ekientiler	FirstClass sunucu	~
 Etkinlik eklentileri Bloklar 	IMAP surucu	~
 Kim ik denet mi 	Joamale	\sim
denetimini	LDAP sunucu	¥
yoner ☐ Eposta tema li	NVTP sunucu	\checkmark
kandi kendine kayıt	K mlik denetimsiz	¥

Resim 2:4: Moodle Ağı Etkinleştirilmesi

• Moodle Server Ayarı: Sunucu > Http > Çerçeve Adı '_top ' olarak değiştirilecek.

yer imbeine (das			
iyarlar	i-11	Çarçave adı	_top Vaneastan, J.p	
Pioli ayatanın			Moodlel briweb frame'i içinde saklıyorsaniz, bu frame adın girin. Diger durumda bu deger "Ltop' olarak kaladaktır.	
		Slach prandreimm kultan	👿 strangton Foot	
Site Yonetimi Dikinimler Kaya Gelişmiş öze	likler		Dheyatar tyüklenen daspalar, reamter gib) to tesik taratındar sanıdırken Yi(atarba) kultanıdır. Bu yünlem, web tarayındar ve pra (veki) sunutular tarafından çok kolay bir yekide ödayaların önbelektermesine olanak sağırı. Mealəse' bazı PHP sunucular bu yörte izin verməməkedir. Yuklənmiş dasyaları indirikər vəya rəsimter görüntülerker (kullandı profindək rəsimter gibi) sorunlarla kanşınaşıyındanın tarın açarlamaşın	
 Deisler 			Ters vekil sunucu	
 Mallan Edige Dil Ekkennen 		Kaydı tutuları IP adres kaynoğı perendesidenci	ITTP_CLENT_IP. HTTP_X_FORWARDED_FOR. REMOTE_AEDER Usersaylasen in Picture and Picture Account account of the series of the ser	
 ▶ Güvenlik ▶ Gorunum ▶ Ana sayla 	dik num Web proxy			
▼ Sunucu C Sistem yo C C-posta C 2atêm	Moode sunucusurum dreic olarak internete enşimi yokaa aşağıcaki seçenekleri oddurun. Ortam veriaini, cil paketlerini. Habar içariklerini, zaman di mleri vb. indi internet erişmi çereklir. PMP dURL ektendar giddetle onerkin.			
	iret m	Vek/ summer program	Vansantari Jog	

Resim 2:5: Moodle Server Ayarı

• Ziyaretçilere dersler için doğrudan izin verme: Sistem Yönetimi > Kullanıcılar > İzinler > Kullanıcı İlkeleri

• Notifications	User policies		
Authentication Accounts Permissions Define roles User poticles Grades Grades	Role for visitors Guest		
C Location Language	Auto-login guests (2) Column to concentration we logical in as guests automatically when entering courses with guest access?		

Resim 2:6: Moodle Konuk Girişi İzin Verme

2.1.4. Joomla Yapılandırılması

Joomlayı entegre etmek için bir dizi ayarlamalar yapmak gerekmektedir. Bunu Resim 7 de ayrıntılı bir şekilde görülmektedir.

• Bileşenler > Joomdle > Configuration

General config			
Moodle UFL Cennection method Auto create Moodle users Auto delete Moodle users Auto login users at registration Inks behaviour Open Moodle links in Wrapper Scroll Bars Wrapper Width Wrapper Height Autoheight in wrapper Transparent wrapper	http://localhost/26/moodle cuRL © No © Yes © No © Yes © No © Yes Wrapper No No © Yes 0 No © Yes 0 No © Yes 0 No © Yes 0 No © Yes	Data source Additional data source Custom profile types Use XIPT Integration Shop Integration Shop Integration Courses category Buy courses for children mla_component_config.jpg	Community Builder No Yes Virtuemart No Yes No Yes Welcome to COURSE_NAME Enter. to:
Detail view Show Topics link Show Grading system link	 No ● Yes No ○ Yes 	Body of email	200296_028
Show Teachers link Show Enrol Button	 No O Yes No O Yes No O Yes 		

Resim 2:7:Joomla Configurasyonu [9]

Burada genel yapılandırma bilgileri kısaca verilmiştir. Hangi sekmeler de ne gibi ayarlar yapılacağına değinilmiştir. Kısaca örnek verecek olursak joomlada bir kayıt girildiğinde otomatik olarak moodle'da kayıt edileceği, joomlada silindiği zaman moodle'de de silineceği vb. ayarlar buradan yapılmaktadır.

2.1.5. Joomdle Eklentileri

Joomdle eklentileri, kurulumdan sonra otomatik olarak gelir. Herhangi bir yapılandırma gerekmez. Bunları yine eklentiler > modül yönetici > yeni kısmından ulaşılmaktadır.

2.1.6. Joomdle Modülleri

Joomla da Joomdle kurulumu sırasında, sekiz yeni modüller yüklenir: mod_joomdle_courses(Kurslar),mod_joomdle_my_courses(Kurslarım),mod_joomdle_cale ndar(Takvim),mod_joomdle_my_grades(Notlarım),mod_joomdle_mentees,mod_joomdle_ abc (Kursları Harf Sırasına göre sıralar), mod_joomdle_coursemates (Aynı ders aldığın kişiler), mod_joomdle_coursenavigation (Kurs Takibi).

Bu modüller otomatik olarak kurulacaktır ve bu web sitenizde görünmeden önce bunları joomla ekranında etkinleştirmeniz gerekmektedir.

3. UZAKTAN EĞİTİM

Eğitim ya da çalışmanın uydu, video, ses, bilgisayar, çoklu ortam teknolojisi ve benzer araçlar kullanılarak elektronik olarak uzak bir mekâna ulaştırılmasıdır. Öğrenci ve öğretmenin farklı mekânlar da bulunduğu eğitim sistemidir.¹⁷

Bilgi, günümüz ekonomisinde toplumların rekabet güçlerini ve gelişmişlik düzeylerini belirleyen en önemli unsur haline gelmiştir. Bilgi ekonomisine geçişte eğitimden sağlığa kadar her alanda bilişim teknolojileri kullanılarak insan kaynaklarının geliştirilmesi ve yaşam boyu eğitim öncelikli önem taşımaktadır. Gelişen ve değişen teknolojik yapılanmalar küresel eğitimde yaygın ve ortak çözümlerin geliştirilmesine olanak verirken, aynı zamanda bireylerden beklentilerin hızla artmasına, eğitim kalitesinin uluslararası standartlar içinde değerlendirilmesine yol açmaktadır.¹⁸

Örgün eğitimin temel öğesi olan öğrenci-eğitimci iletişiminin, uzaktan eğitimde kısmen yerini alabilmesi için, yeni yaklaşımlardan yararlanılmaktadır. Uzaktan eğitim teknolojisi, uzaktan eğitimi, yüz yüze eğitime bir alternatif olarak sunmak için, büyük bir hızla gelişmektedir. Uzaktan eğitim, gerek geleneksel yöntemlerle çözülemeyen eğitim sorunlarının çözüm arayışlarından biri olarak kabul edilmesi, gerekse sağladığı imkân ve esneklikler nedeniyle yaygınlaşmaya devam ederken ortaya çıkacak problemlerin çözümünü de beraberinde getirecek biçimde gelişmektedir.¹⁹

Toplumun bilgiyi üretebilmesi, toplumu oluşturan bireylerin bu bağlamdaki üretkenliğiyle olanaklıdır. Dolayısıyla bilgi, bireyin toplum içerisindeki yerini belirleyici bir nitelik kazanmaktadır. Bu da bireylerin eğitime verdikleri önemi arttırmakta, yaşam boyu öğrenme, eğitimi yaşam tarzı olarak benimseme yaklaşımlarının yaygınlaşmasına neden olmaktadır. Ancak burada bir sorunla karşılaşılmaktadır: eğitime yaşam boyu devam

¹⁷Ö. DEPERLİOĞLU, E-Eğitim Portalı İçin Gerekli Yazılımlar ve Önemi ss.5. <u>http://www.slideshare.net/ilhaps/uzaktan-eitim</u>)

¹⁸ M. ARI, Internet Tabanlı Uzaktan Eğitim Teknolojilerinde Wimax Esnekliği, Enformatik Bölümü Çankırı Karatekin Üniversitesi ss.1.

¹⁹ A.g.e.

etmek isteyen bireylerin çoğu zaten tam zamanlı işlerde çalışmakta ve "derslik-öğretmenöğrenci" sözcükleri ile belirtilebilecek alışılmış eğitim süreci için zaman ayıramamaktadırlar.²⁰

Dolayısıyla, öğretmen ile öğrencinin aynı derslikte ya da daha genel bir söylem ile aynı fiziksel ortamda bulunmasını gerektirmeyen eğitim süreçleri ortaya çıkmıştır. Bu süreçlere en genel biçimi ile Uzaktan Eğitim (Distance Education) ya da Uzaktan Öğrenme (Remote Learning) adı verilmektedir.

Son yıllarda internet erişiminin kolaylaşması ve ucuzlaması, bununla birlikte iletişim hızlarının da artması, internetin uzaktan eğitim alanında çok güçlü bir araç haline gelmesine neden olmuştur. İnternetin araç olarak kullanıldığı eğitim süreçlerinin tamamı ise "İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim" olarak adlandırılmaktadır.

3.1. İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim

İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim, internet yapısını kullanan bütün eğitim modellerinin içinde yer aldığı bir yelpazeyi belirtmek üzere kullanılan bir isimdir. Bununla birlikte, aynı süreçler için kullanılan farklı isimlendirmeler de söz konusudur: Dağıtımlı Uzaktan Eğitim (Distributed Distance Education) ya da Uzaktan Öğrenme (Distance Learning) gibi.²¹

3.2. Sanal Sımf (Virtual Classroom) Modeli

İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim kapsamında incelenebilecek bir modeldir. Öğretmen ve öğrencilerin yüz yüze gelmediği, dersin zamanuyumsuz ve çevrimiçi olarak verildiği bir sınıf yapısı oluşturur. Dünyanın farklı yerlerindeki öğrencilerin aynı sınıfta yer almasına olanak tanıması bakımından, uzaktan eğitim anlayışına çok uygun bir yapı sergilemektedir. Sanal gerçeklik (Virtual Realite) ortamlarıyla desteklenen, sanal

²⁰ B. ÇOKETİN, (2006). Php ve Mysql Tabanlı Uzaktan Eğitim Modülü, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kütahya, ss. 16-17.

²¹ B. ÖZDİL, (Lv.Yzb.) Yrd. Doç. Dr. Astğm. A. ÇELİK, (2000) İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim http:// ab.org.tr/ab2000/dokumanlar/ozdil.rtf (05.04.2012)
kütüphane gezintileri ya da savaş benzetimleri gibi eğitimde kullanılan uygulamaları bulunmaktadır.²²

3.3. Web Tabanh Uzaktan Eğitim (Web Based Distance Education) Modeli

Ders içeriklerinin, kaynakların, ödev ve projelerin Web ortamında sunulduğu, derslerle ilgili belgelere erişimi sağlamak üzere bağlantıların hazırlandığı, öğrencilere ait eposta listeleri gibi araçların kullanıldığı bir modeldir. Dünya genelinde çok zengin bir kütüphane oluşturan Web sayfalarının etkin kullanımını sağlamaya yönelik çalışmaların ve zamanuyumsuz eğitim modellerine duyulan gereksinimin karşılanmasında hızlı ve yaygın bir araç olan Web sayfalarının ön plana çıkmasının bir sonucu olarak görülebilir.²³

3.4. Web Tabanlı Sanal Sınıf Modeli

Bugün, İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim denildiğinde ilk akla gelen model, hiç kuşku yok ki Web Tabanlı Uzaktan Eğitim modeli olmaktadır. Ancak tartışılmaya başladığı günden bu yana, modelin uygulanmasında bazı değişiklikler olmuştur.

İlk başlarda sadece ders içeriklerinin Web sayfaları seklinde İnternet ya da yerel ağ ortamına sunulması ve WWW üzerindeki kaynaklara bağlantıların sağlanması şeklinde uygulamaları görülen model, gereksinimlerin daha belirginleşmesi ve Web erişiminin hızlı, kolay ve ucuz hale gelmesiyle birlikte sanal sınıf uygulamalarıyla bütünleşmiştir.

Sanal sınıf uygulamalarında Web ortamından daha farklı arabirimler aracılığıyla iletişim sağlanmasına rağmen, zamanla Web ortamına kayılmış, sanal sınıflar Web ortamlarında oluşturulmaya başlamıştır. Zaman uyumlu ve zamanuyumsuz araçların Web ortamında birlikte kullanılması ile bu karışık model iyice güçlenmiş, sonuç olarak Web Tabanlı Sanal Sınıf Modeli adini verebileceğimiz bir model ortaya çıkmıştır.²⁴

²²http://www.pa.edu.tr/APP_DOCUMENTS/D478B2AD-3813-4555-9629

<u>6332F8CF8D33/cms_statik/dergiler/polisbilimleri/2012/7% 20makale% 20153-186.pdf</u>) Polis Bilimleri Dergisi Cilt:13-4

²³ B. NART, (2007) Uzaktan Eğitim için Sınav Modülünün Hazırlanması, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, s. 2-9.

3.5. Mobil İnternete Dayalı Model

Mobil İnternet, internetteki içeriğin Mobil Şebeke üzerinden terminaller aracılığıyla kullanıcılara aktarılmasıdır. Özellikle cep telefonları için geliştirilen uygulamalarla duyulmuş ve yıldızı parlamış yeni bir teknolojidir. İnternete göre bazı iyi yanları olduğu gibi yarar yitimleri de söz konusudur.²⁵

Mobil İnternet, Kablosuz Uygulama İletişim Kurallarını (Wireless Application Protocol – WAP) kullanır. Bu sayede cep telefonları, kişisel sayısal yardımcılar (Personal Digital Assistant – PDA) ya da mobil bilgisayarlar aracılığıyla, bilgiye her an, her yerden erişme olanağı sunar. Şu anda, birçok Web uygulamasının WAP ayakları da bulunmakta ve kablosuz veri iletişiminin gerek hızlanması gerekse ucuzlamasıyla birlikte, Mobil İnternetin hayatımızdaki yeri gittikçe büyümektedir.²⁶

Günümüzde kablosuz araçlar kullanılarak yürütülen eğitim programları bulunmaktadır. Örneğin Massacuhusets Hastanesi Nöroloji Bölümü'nde, doktorlar kablosuz iletişim aracılığıyla en son araştırma sonuçlarını görüp kendi görüş ve gözlemlerini aktarabilmekte, sistem en güncel bilgileri sunmaktadır. Ülkemizden bir başka örnek ise NEMESIS projesidir. Halen bir dershane ve bir okulda kullanılmakta olan projede, eğitimde takip, bilgi alma, aile, okul ve öğrenci arasındaki iletişim konuları işlenmektedir. Öğrencinin devam durumu, ödül/ceza, not, duyuru, görüşme istekleri gibi bilgiler okul tarafından cep telefonu aracılığıyla velilere gönderilmekte ya da veliler WAP ya da internet aracılığıyla istedikleri zaman bu bilgilere ulaşabilmektedirler.²⁷

Görüldüğü gibi Mobil İnternet de artık eğitim alanına girmiştir ve bu alandaki kullanımı ileride artacak gibi görünmektedir. Dolayısıyla, Mobil İnternete Dayalı Eğitim modeli de, İnternete Dayalı Eğitim modelleri kapsamında incelenmelidir.

²⁵ M. GÜROL, T. SEVİNDİK, (2001). İnternet tabanlı uzaktan Eğitim Uygulamaları, İnternet Haftası İnternet ve Eğitim, Elazığ, 94.

²⁶ A.g.e.

3.6. Diğer Modeller

Yukarıdaki modellerden herhangi birisine dâhil edilemeyen özel çözümler ya da deneysel çalışmalar bu başlık altında toplanabilir. Henüz çok geniş uygulama alanı bulamayan bu tür modellere örnek olarak Sayısal Televizyon kullanılarak gerçekleştirilen eğitim uygulamaları düşünülebilir. Ancak büyük olasılıkla bu tür uygulama modelleri kendi baslarına bir eğitim modeli olarak ortaya çıkmak yerine, diğer modellere yardımcı olarak kullanılacaklardır. Örneğin, bir "Sanal Sınıf" modeli uygulamasında, sayısal televizyon aracılığıyla öğrencilerin derslere zaman uyumlu olarak katılmaları sağlanabilir.²⁸

3.7. Web Tabanlı Eğitim ve Önemi

Web tabanlı eğitim modeli günümüz de uzaktan eğitim sistemleri arasında en yaygın ve en çok yatırım yapılanıdır. Bu yüzden en hızlı gelişen eğitim modelidir. Bunun en önemli sebebi zamandan ve mekândan bağımsız olmasıdır. Günümüzde yoğun iş temposundan dolayı klasik eğitim sistemlerinden yararlanamamaktadır. WTE'nin zaman ve mekândan olan bağımsız yapısı önem kazanmaktadır. Fakat WTE öne çıkan tek özelliği bu değildir. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz.

Kişiselleştirilebilir Eğitim

Verilen eğitimin, şirket, bölüm, grup hatta kişiye göre özelleştirilebilmesini sağlar. Bu anlamda, WTE kişiselleştirilebilir bir eğitim türüdür.

Etkileşimli Eğitim

Öğrencilerin gerçek hayata uygun olarak geliştirilmiş benzetimlerle, çoklu ortam uygulamalarıyla ve internet ortamının sağladığı araçlarla, öğretmen ve diğer öğrencilerle etkileşimli bir şekilde çalışmasına olanak verir.

²⁸ B. NART, (2007) Uzaktan Eğitim için Sınav Modülünün Hazırlanması, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, s. 2-9.

Güncel İçerik

Eğitim içeriğinin her zaman güncel olacak biçimde değiştirilmesinin sağlanabildiği bir ortamdır.

Öğrenci Merkezli Eğitim

Öğrenciye verilecek eğitimin, öğreticinin kapasitesine göre değil, öğrencinin gereksinimlerine göre belirlenebilmesini sağlar. Bu sayede "öğrenci merkezli eğitim" anlayışı benimsenebilmektedir.

Öğrenci Yönetimli Eğitim

Öğrencinin çevrim-içi topluluklar oluşturmasına olanak veren, öğrencinin kendisi için içerik ya da program oluşturabildiği bir ortamdır.

Düşük Maliyetli Eğitim

Maliyeti, geleneksel sınıf-içi eğitim maliyetinin ortalama olarak yarısı kadardır. Görülüyor ki WTE'nin hızlı gelişiminde, zaman/mekân bağımlılığını ortadan kaldırması kadar, eğitim yaklaşımında önemli değişiklikler getirmesi ve maliyeti düşürmesinin de önemli bir rolü vardır.²⁹

Uzaktan eğitim sisteminin özelliklerini geleneksel eğitim sistemiyle karşılaştırılması Tablo 3:1 ve Tablo 3:2 de ayrıntılı bir şekilde değinilmiştir.

²⁹ Z. KAYA, H.H. ÖNDER, (2001). İnternet Yoluyla Eğitimde Ekonomi, Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu, Sakarya, s.15-18.

Faktör	Geleneksel öğretim	E-öğrenim
Zaman	Bağımlı, süreli	Bağımsız, yaşam boyu
Mekân	Bağımlı, kısıtlı	Bağımsız, teorik sınırsız
Transfer	Teknolojiye bağımlı değil	Teknolojiye bağımlı
Hız	Yavaş	Hızlı
Öğrenim ortamı	Kontrol altında, ku rallı, yü z-yüze, süre sınırlı	Kontrolsüz, kuralsız, öğrenci öğreticiden uzakta, süre sınırsız
Yetenek-kalite	Öğretmenin öğretim yeteneği, bilgi ve beceri düzeyine; öğrencinin öğrenme hızına bağımlı	Öğretim ve öğrenim yeteneğine bağımlı değil, en değerli materyal herkese sağlanabilir
Esneklik	Esnek değil, yeniden yapılandırılamaz	Esnek, kişiye, zamana, amaca bağlı olarak yeniden yapılandırılabilir.
Et kin lik	Durum ve koşula bağlı	Durum ve koşula bağlı
Ölçeklendirme	Çoğunlukla hayır	Evet, 1-1000 arasında fark yok
Yarar lan ma	Kısıtlı, belirli sayıda öğrenci	Teorik olarak sonsuz, yaygın
Yatırım	Pahalı (binalar, maaşlar, yönetim)	Gö receli ucuz (ça lış ma yap ma lı)
İşletim	Pahalı/Ucuz	Ucuz(30öğrenci/ögrt. elemanı)

Tablo 3:1: Uzaktan eğitim sistemi ve geleneksel eğitimin faktör bazında karşılaştırılması

Kaynak: İ. GÖKTAŞ, M. KAYRİ, (2005) E-Öğren me ve Türkiye Açısından Sorunlar, Çözüm Önerileri, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi, 2, (2) 8.

	Klasik Sistem	İnternete Dayalı Sistem
Sınıf aktiviteleri	Öğretmen merkezli	Öğrenci merkezli,
		Etkileşimli
Öğretmenin rolü	Her şeyi bilir, hep öğretir	İşbirliği yapar,
_		Bazen öğrenir
Öğrencinin rolü	Dinleyici, hep öğrenir	İşbirliği yapar,
		Bazen uzman
Öğrenme yöntemi	Ezber	Kavramlar arasında
		İlişkiler kurma ve yeni
		buluşlar
Bilgi kavramı	Öğrenilenlerin	Bilginin dönüştürülmesi
_	biriktirilmesi	
Teknoloji kullanımı	Alıştırma ve pratikler	Haberleşme, paylaşım,
		bilgiye erişim, uzmanlaşma
TZ 1 1 (// //		1' 1 1 (02.05.0010)

Tablo 3:2: Geleneksek eğitim ve internete dayalı eğitimin karşılaştırılması

Kaynak: http://www.ceng.metu.edu.tr/~e1448737/ceit321/proje/week1 reading 1.php (03.05.2012)

3.8. Uzaktan eğitimde eğitimcinin rolü ve sorumlukları

Çağdaş eğitimde öğretmen, bir yönetici olarak kabul edilmektedir. Bu yönetici öğretmen, özel hedeflerini hazırlamakta, onları en kısa yoldan, az külfetle ve en kısa zamanda gerçekleştirecek şekilde öğrenme kaynaklarını düzenlemektedir. Eğitim geleneksel sınıf ortamında olmadığı için öğrencilerin dikkatini toplamakta daha çok çaba sarf etmektedir. Daha sonra kullandığı yöntemlerin etkinliğini öğrenmek için yaptıklarını değerlendirmektedir. Eğitim teknolojisi, bu görevleri yapmasında öğretmene yardımcı olmaktadır. Böylece eğitim teknolojisi öğretmenin görevlerini genişletirken onu gereksiz işlerden uzaklaştırmaktadır. Eğitimci her zaman teknolojiden faydalanarak bilgi ve kaynakları güncel tutmalıdır. Uzaktan eğitimce eğitimci ve öğrenci arasındaki görsel etkileşim zayıf olduğu için her zaman kendinden emin olmalı ve dersin akışkanlığını sağlaması gerek mektedir.

3.9. Uzaktan Eğitimin Faydaları

Uzaktan eğitimin faydalarının aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

- E-öğrenim eğitim-öğretimde firsat eşitliği yani engelli olan insanın evinde rahat bir şekilde eğitim almasını sağlar.
- E-öğrenim bilgi toplumu olmanın en etkili aracıdır. Böylece insanlar günlük iş yoğunluğundan sonra evlerinde eğitim alabilirler.
- Ders tekrarına imkân verir. Birey anlamadığı bir konuyu istediği kadar tekrar edebilir.
- Web üzerindeki zengin görsel etkinlikler sayesinde eğitim daha ilgi çekici hale getirilebilir.
- E-öğrenim sadece uzaktan öğretim değil örgün öğretimin de kalitesini arttırır.

3.10. Uzaktan Eğitimin Sınırlılıkları

Uzaktan eğitimin avantajlarının yanında dezavantajları da ve bazı sınırlılıkları vardır. Bunları sıralamak gerekirse;

- Her ne kadar zaman ve mekândan bağımsız olsa da her ders uzaktan eğitim sistemine uygun olmayabilir. Bunların başında atölye ve laboratuar gibi uygulama ağırlığı yüksek olan ders ya da konuların işlenmesinde karşılaşan sorunların çözülmesindeki sınırlılıklar.
- Ayrıca tamamen teknolojik bir alt yapıya sahiptir. Bu yüzden internet bağlantının kesintisi ya da yardımcı bir cihazın bozulması durumunda ders kesilir.
- Gün boyu başka işte çalışmakta olan bireylerin kendilerine ayırmaları gereken zamanda ders çalışma zorunluluğu.

• Yüz yüze etkileşimin klasik eğitim modeline göre daha az olması bu yüzden dikkat dağılımının daha fazla olması.

4. JOOMLA İLE ÖRNEK BİR UYGULAMA

4.1. JOOMLA ANASAYFA MODELİ

4.1.1. Kayıtlı Olmayan Kullanıcı Ana sayfa Menüleri

Joomla kullanarak oluşturduğumuz giriş ekranı iki kısımdan oluşmaktadır. Kayıtlı kullanıcılar ve kayıtlı olmayan kullanıcıların görebildikleri olmak üzere iki kısımdan oluşur. Kayıtlı olmayan kullanıcıların ekranını oluştururken joomlanın menü yöneticisi bölümünden yeni menü oluştururken genel kullanıcılara açık özeliğini kullanarak kayıtlı olmayan kullanıcıların ana sayfa kısmı oluşturuldu.

Resim 4:1 Kayıtlı olmayan kullanıcılar ekran görünümü

Yukarıda ki ekranda da göründüğü üzere bu kısım eş kısımdan oluşmaktadır. 'Giriş' sayfasında üniversitemizin misyonu ve vizyonundan bahsedilmektedir. Sistem girişi ekranın sol kısmında bulunan 'Üye Girişi' ekranından yapılmaktadır.

Kayıt İşlemi

Admiz.		*
Üye İsmi.		•
E-posta.		*
Parola.		*
Parola Doğrulaması.		٨
Yıldız (*) işaretli alanların doldurulması gerekmekted	lir.	

Resim 4:2 Kayıt Ekranı

Eğer kayıtlı değilseniz 'Kaydolun' kısmından kayıt olup daha sonra maile gelen aktivasyon linkini onayladıktan sonra hem moodle'a hem de joomlaya otomatik olarak kaydolunur. Aynı mail adresiyle sisteme iki kez kayıt yapılamaz. Parolanızı ya da kullanıcı adınızı unuttuğunuzda yine bu menüden yardım alınabilir.

'Akademik Takvim' menüsünden güncel takvime ulaşılabilinir. Ayrıca genel kullanıcı olarak ayarlı olduğu için öğrenci giriş yaptıktan sonrada bu menüye ulaşabilir.

'Faydalı Linkler' kısmında öğrencinin sadece eğitimcinin verdiği kaynakların dışında ulaşılabilinecek diğer kaynakların bulunabileceği web adresleri verilmiştir. Bunun dışında öğrencilerin bedava program indirebileceği web adresleri de bulunmaktadır. Dersler ve Program İndir olmak üzere iki kategoriden oluşmaktadır.

<u>Dersler</u> (3)
<u>Program İndir</u> (4)

Resim 4:3 Faydalı Linkler

'İletişim' kısmında ise genel iletişim bilgileri ayrıntılı bir şekilde bulunmaktadır.

'Eğitimci Girişi'nde ise eğitimcinin giriş yapacağı giriş ekranı bulunmaktadır. Bu menüye tıklandığında direk olarak moodle giriş kısmına yönlendirilirsiniz. Moodle giriş ekranına geldikten sonra sol kısımda yeni hesap oluştur kısmı vardır. Buradan yeni kayıt oluşturulduğunda sadece moodle kullanıcı listesinde bulunur joomlaya giriş yapılamaz. Öğrenci profili ise moodle'a ders kaynaklarına ulaşmak istenildiğinde ya da takvim modülündeki olaylara tıklanıldığında ulaşılabilinir. Onun dışında joomla ana sayfa ekranında kalınır.

Kayıtlı Kullanıcılar	Buraya ilk defe mi geliyorsunuz?
Kullarıcı adı ve sifenizle buradan giriş yapınız (Oturum dceteği stkin olmalıcırı) Kullarıcı adı admın Şifre Giriş Kullarıcı adı veya şifre iizi in unutturuz? Bazı derslere konuk olarak enşebilirsiniz <u>Konuk olarak giriş</u>	Marhabal Bu sitadeki dersiere tam eitişim için bir kaç dakikanızı ayıransk hesap açmanız gerekmektedir. Derolerden bazılanını oacoso dora kaydı için bir defeliğine kullanılacık ve sonradan gerekmeyezek "Kayıt Anahtan" olabir. Şu adımları zireyn: 1. Bilgite'ninizi Yoni Hosap formuyla girin. 2. E-posta adresinize hemen bir mesaj gördenlir. 3. Mesajınızı nakıyun ve içerdiği weh bağlantısını tikkayın 4. Burdan sıma hesabumu oraylanın ve giriş yapadılılısı'niz. 5. Katılmak istardiğiniz dersi seçin. 6. Sizden bir "Koyit Anahtan" fotonirso, öğitimolnizin olav erdiği ananton kullanın. Bu, aızın cerse "kaydı Anahtan" fotonirso, öğitimolnizin olav erdiği ananton kullanın. Bu, aızın cerse "kaydı na'ı yapacaktır. 7. Artik cerse erişenlirinin" Turdan sonra kayttı olduğunuz dersiere erişemek için yapırmazı gereken tek şey, bu say'adaki forman kullanını adımız ve şitemizle giriş yapımaktır.

Resim 4:4 Eğitimci Girişi

4.1.2. Kayıtlı Kullanıcı Menüleri

Kayıtlı kullanıcı menüsünde en önemli kısım Ana sayfadır. Derslerin ve diğer modüllerin bulunduğu kısımdır.

Cirilg <mark>Anasayla</mark> Akademik Takvim Faydali Linker İlelişim Çıraş Eğitimci Girişi	• arane, ARA
Uzaktan <mark>Eğitim</mark>	
I.GÜZ YARIYILI (I.DÖNEM)	ÇEVRİMİÇİ KULLANICILAR
ALGORÍTMA	Şu anda 1 üye çevrimiçi
BILIMSEL ARAŞTIRMA YONTEMI ERI	⊃ melahatyetik
BİLİŞİM TEORİSİNE GİRİŞ(3AD)	KATILDIĞIM DERSLER
VERITABANI YONETIM SISTEMI ERI	
YAPAY ZEKA(3AD)	ALGORITMA
I. BAHAR YARIYILI (II. DÖNEM)	
BİLGİSAYAR AĞLARI VE VERİ İLET İŞİMİ	SINAV NOTLARIM
İŞLET'M SİSTEMLERİ(SAD)	Ventabani Yon.Sis. 3. Bolum Sinavi 100,0
PROGRAMLAMA DILLERI	ТАКУІМ
II.GÜZ YARIYILI (III.DÖNEM)	📕 Mayıs 2012 🕨
ALGORİTMA TASARIMI VE ANALİZİ	Pzt Sal Çar Per Cum Cmt Paz
BILIN FELSEFESI	1 2 3 4 5 5
SEMINER	
II.BAHAR YARIYILI (IV.DÖNEM)	28 29 30 31
YÜKSEK LÍSANS TEZ ARA RAPORU	Event key:
YÜKSEK LISANS TEZ ÖNERİSİ	Global Course User

Resim 4:5 Kayıtlı Öğrenci Ana Sayfa

Bu sayfada program boyunca bulunan bütün dersleri dönem bazında ayırarak göstermektedir. Burada yine Joomdle entegrasyonunu kullanılarak Moodle da oluşturulan dersler Joomla ana sayfasında otomatik olarak yer alır. Eğer Moodle da yeni bir ders açılırsa bunu yine Joomla ana sayfasında görülür. Buradan istenilen bir derse tıklanarak Moodle da bulunan kaynaklara erişilebilinir.

'Katıldığım Dersler' modülünde ise sadece öğrencinin o dönem içerisinde kayıtlı olduğu dersler yer almaktadır. Bunu da Joomdle'nin 'mod_joomdle_my_courses' modülünden faydalanılmaktadır. Öğrenci bu modül sayesinde kayıt olduğu derslere kolayca erişebilir.

'Sınav Notlarım' modülünde öğrencinin hangi sınava girdiği ve bu sınavdan kaç puan aldığı ayrıntılı bir şekilde gözükmektedir. Bu menü on sınava sonucu alt alta gösterecek şekilde ayarlandı. İsternirse menü özelliklerinden bu rakam yükseltilebilinir ve sınavın ortalamasını da göstermesi sağlanabilir. Burada da Joomdle'nin 'mod_joomdle_my_grades' modülünü kullanıldı.

'Çevirim İçi Kullanıcılar' modülü o anda site içerisinde olan kullanıcıları göstermektedir. Biz sadece "melahatyetik" kullanıcısı adına girilmiş olmasına rağmen açık lamada 'Şu anda 1 ziyaretçi ve 1 üye çevrimiçi' açık laması görülmektedir. Burada diğer bağımsız sistemler düşünülürse sadece 'Bir üye çevrimiçi melahatyetik' açık laması görülmesi gerek mektedir fakat burada kullanıcı Joomla'ya giriş yaptığı anda sistem içinde Joomdle sayesinde Moodle sistemine de otomatik olarak giriş yapmış oluyor. Bu yüzden bir ziyaretçi kavramı sistemin Moodle da görüp bunu kendi modülünde kullanımaktadır. Buradan da anlayacağımız üzere sadece Joomlanın bir özelliğini kullanılsa bile kullanıcıları ortak olduğu için iki sistemi de göstermektedir.

'Takvim' modülü oldukça basit ama kullanıcı bir modüldür. Öğrencinin sadece günü görmesini sağlamaz. Ders, kullanıcı ve genel olayları üzerinde gösterir. Üzerindeki oklarla geriye ya da ileriye yönelik uygulamalara bakılabilinir. Ayrıca uygulamaya takvim üzerine tıklanarak da ulaşılabilinir.

4.2. MOODLE YÖNETİM PANELİ

4.2.1. Ana sayfa

Ana sayfa ayarları, profil ayarları, site yönetimi, ders kategorileri, takvim ve site haberlerinin yer alacağı bölümden oluşmaktadır. Ana sayfa modülünü Resim 12'de daha ayrıntılı olarak incelenebilir.

MOODLE SANA	. KURS	Him Kullarıcı olarak şiriş yaponiz (Çikş) Türkçe (zi) 💌
Ana Menu 🛛	Site haberleri	₩×4xt
¥ Steinaberleni V si X ★ ¥ Ø ^{ment} iograviete	Du foruma abore of Yenniz Naber grönder Innerniş)	SITE LAKKINDA Dilgilerin yer Alacağ Yer
Brekirikete,	Ders Kategorileri	
Avarlar	KTNIL Yüksek Lisans (0)	Takvim D≇ ≭ ≤ X I
11 x 11	Bilgisayar Mühendisliği (0)	🔺 🔥 san 2012 🕨
Ana Sayta Ayarlah	I.Güz Yerryılı (İ.Dönem) (5) I. Baher Yanvılı (II. Dönem) (3)	Paz Pat Sal (ys, Prs, Cun, Cmt 1 2 3 4 5 5 7 1 9 10 11 12 13 14
Profil ayar'anm	I. Güz Yarıyılı (II.Dönem) (3) II.Baher Yarıyılı (IV.Dönem) (2)	10 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 0
♦ Site Yönetmi	Dersleii ara.	Blok ekle
đ	Açılan dersler	File

Resim 4:6: Moodle Ana Sayfa

4.2.2. Ana Menü

Ana menü, site haberleri kısmından oluşmaktadır. Burada site içerisinde yayınlamak istenilen haberleri 'yeni kaynak ekle' ve 'etiket ekle' düğmelerine tıklanarak oluşturulabilir. Bunu Resim 13'de daha ayrıntılı olarak görülmektedir. Buradaki bu iki özellik Ders ekle/düzenle modülünde de bulunmaktadır. Bu iki özelliği 'Dersler' kısmında daha ayrıntılı olarak değinilecektir.

Resim 4:7: Yeni kaynak ekle, Yeni etkinlik ekle

4.2.3. Ana sayfa Ayarları

Ana sayfa ayarları 'Düzenlemeyi kapat', 'Ayarları düzenle', 'Kullanıcılar', 'Yedekle', 'Geri Yükle' ve 'Sorular' kısmından oluşmaktadır.

Düzenlemeyi kapat sekmesine tıklandığında ana sayfa üzerindeki bütün düzenleme simgeleri yok olur; site içerisindeki değişiklikleri sekmelere tıklayarak yine yapılabilinir. Ayarları düzenle sekmesinde ise siten açılışındaki genel ayarlar yer almaktadır. Site adı, site açılışında görünecek olan bölümler, gösterilecek haber öğelerinin limiti, her sayfada gösterilecek ders sayısı öğeleri yer almaktadır. Bu öğeler doldurularak sitenin genel ayarları yapılmaktadır.

Yedek le ve Geri yük le sek melerinde ise ana sayfanın ayarlarının yedek lenmesini ya da geri yük lenilmesini sağlar.

Resim 4:8: Ayarlar Menüsü

4.2.4. Profil Ayarları

Profil ayarları menüsünde 'Profil düzenle', 'Şifre değiştir', 'Roller', 'Mesajlaşma' ve 'Bloglar' sekmeleri bulunmaktadır.

Profil Düzenle ayarlarında kullanıcı adı, şifre, e-mail girişi, e-mail gizlilik ayarları, forum mesaj ayarları, il ve ülke ayarları, kullanıcı isteğine göre kullanıcı özel bilgileri girilebilir.

Şifre değiştir sekmesi ile şifre değişimi sağlanır.

Roller kısmında kullanıcının rol atamaları, İzinler ve İzinleri kontrol et sekmeleri bulunmaktadır. İzinler kısmında genel izin yetkileri yer almaktadır. Bu Resim 15'te görülmektedir.

Resim 4:9: İzinler

İzinleri kontrol et kısmında bütün kullanıcıların hangi izne sahip olduğuna bakılabilir.

12m verning
Hayır
Hayır
Hayır
Hayır
Hayır
Hayır
Hayır
Hayır

İzinleri kontrol et: Kullanıcı: Yönetim

Resim 4:10:Kullanıcıya göre izinleri kontrol et

Mesajlaşma sekmesinde ise gelen mesaj için genel yapılandırma özellikleri yer alır. Örnek vermek gerekirse gelen mesajın açılır pencerede mi, japper olarak mı yoksa e-mail adresinize gelmesi ayarları yapılandırılır.

4.2.5. Site Yönetimi

Site yönetiminde Ders, Kullanıcılar, Notlar, Bölge, Eklentiler, Güvenlik, Görünüm, Ana Sayfa, Sunucu ve Raporlar kısmından oluşmaktadır. Bunlara kısaca değinilirse,

Bildirimler

Moodle'ın kullanıcı ile ilgili yaptığı uyarılar, bilgilendirmeler bulunur. Kullanıcılar

Kullanıcıların kimlik denetimleri, kullanıcı hesap ayarları ve yetkilendirmelerle ilgili düzenlemeler yapılır.

Dersler

Sisteme ders eklemek, ekli olan dersleri düzenlemek, ders kaydı ayarları, sistemin varsayılan ders ayarları ve yedeklemeler buradan yapılır.

Notlar

Öğrencilerin başarı durumunun değerlendirilmesi ile ilgili ayarları içerir. Ölçeklendirme ve raporlama ayarları buradan yapılır.

Bölge

Site kullanıcıları ve sitenin bulunduğu sunucu için geçerli zaman ve bölge ayarları yapılır.

Dil

Buradan sitenin dil ayarları yapılır. İnternetten farklı dil paketleri indirilerek dil seçenekleri arttırılabilir. Ayrıca dil düzenleme seçeneği ile sitede bulunan tercümesi yapılmamış cümlelerin çevirisi de yapılabilir, dil paketi düzenlenebilir.

Eklentiler

Sitede bulunan etkinliklerin ve blokların düzenlenmesi yapılır. Ayrıca filtreleme özelliği ile e-mail koruması, istenmeyen sözcüklerin sansürlenmesi, metin ön bellek ömrünün belirlenmesi vb. ayarlar buradan yapılır.

Güvenlik

Siteye giriş kurallarının belirlenmesi, kullanıcı profil bilgilerinin gizlilik seviyesi, dersler için kullanılan eklentilerin sınırlandırılması ve siteye yüklenecek dosyalara uygulanacak virüs taraması ile ilgili ayarlar buradan yapılır.

Görünüm

Sitede kullanılan temalar, takvim ayarları, HTML düzenleyicisin görünümü, Moodle belgeleri, kişisel Moodle, ders yönetici rollerinin belirlenmesi vb. ayarlar yapılır.

Ana Sayfa

Ana sayfanın biçimlendirilmesi, gerektiğinde yedeklenmesi veya geri yüklenmesi, ana sayfada gezinen kullanıcının yetkilendirilmesi, site dosyalarının düzenlenmesi işleri buradan yapılır.

Sunucu

Sitedeki e-posta, RSS, istatistik, oturum yönetimi, veritabanı, hata ayıklama gibi önemli ayarlamalar yapılır.

Ağ

Moodle kullanan diğer sunucularla bağlantı kurmayı sağlar. SSO erişim kontrolü ve XML-RPC sunucuları ile ilgili ayarlar buradan yapılır.

Raporlar

Sitenin durumunu belirten raporlar verir. Yedeklemeler, kayıtlar, günlükler, sitenin güvenlik durumu, istenmeyen e-posta engelleyicisi ayarları, site ile ilgili istatistikler, hataları araştıran toplu testler buradan takip edilir.

4.2.6. Kullanıcılar

Moodle'da kullanıcılar sekmesi Hesaplar ve İzinler olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Hesaplar kısmında kullanıcılarla ilgili kategoriler ve izinler kısmında ise rol atamaları bulunmaktadır.

4.2.7. Hesaplar

Kullanıcılara göz at, kısmından kullanıcıların genel listesini görülür. Buradan kullanıcıyla ilgili değişiklikler yapılabilir ya da kullanıcı sistemden silebilinir. Ayrıca kullanıcıların en son ne zaman sisteme girdikleri görülür.

Toplu kullanıcı eylemlerinde ise kullanıcılar istenirse filtre yardımıyla istenirse elle seçerek onaylamak, mesaj göndermek, silmek, şifre değişimini zorunlu tutmak gibi eylemleri toplu ve kolay bir şekle gerçekleştirilir.

Yeni kullanıcı ekle kısmında ise sisteme yeni bir kullanıcı eklenir. Kullanıcı yükle kısmında ise dosyadan kullanıcı yüklenir. Moodle da kullanılan bir özelliktir bu şekilde birçok kullanıcı aynı anda girilmiş olur.

Kullanıcı menüsü kullanılarak kullanıcılara resim eklenebilir profil alanları da oluşturabilinir.

4.2.8. İzinler

Kullanıcı ilkeleri, kısmında siteye giriş yapmayan kullanıcıların hangi rolde sisteme gireceklerini, konuk rolü için ayrıca bir rol belirlemek istenirse buradan ayarlama yapılır. Kullanıcının gizlemek istenilen bir verisi varsa buradan ayar yapılarak gizlenir.

Site Administrator (Site yöneticisi) kısmında ise istenilen kullanıcılar eklenerek yönetici kullanıcı olarak atanır. Site Yönetimi>Kullanıcılar>İziler>Site yönetimi kısmına gelindiğinde aşağıdaki gibi bir ekran çıkar.

Resim 4:11 Site yöneticisi ekleme

Rolleri tanımla kısmı moodle'nin en önemli kısımlarından biridir. Burada kullanıcı rollerinin izinlerini belirlenir. Burada ki izin kısmında ders açma, dosya ekleme, etkinlik ekleme gibi moodle var olan bütün özellikler kullanılır izin verilmesi için ya da kısıtlama getirilmesi için kullanılır.

F	tolleri yönet 🛛 Rol ataması izni 💙 Rolü geçersiz kırma izni 🏹 Rol değişi	mitizni	
Ünvan 🕦	Açıklama	Kise ed	Duzenle
Manager	Managers can access course and modify them, they usually do not participate in courses	manager	<mark>√ હ</mark> ∗ટ X
Dere açıc	Des soleş in mader yeri derder oleş malifi	coursecrestor	++ ≼ ∘×
Eğit mei	Etkinlikleri değiştirme ve öğrencileri notlandırma da dahil, bir darate her şeyi yapabilirler.	editingteacher	↑ ↓ <u>4</u> 42 X
Duzenlemeyen eğitimci	Dersleide eğirim varabilher ve öğrencilere not varabilher ama erkini kiari değişthemazler	teacher	↑↓ ≤ ≈ X
Dğrenci	Ciperanieni nin derste genelde delse av sym skip avala	student	++ 4*2×
Conuk	Konuklar en az ayıncalığa sahiptir ve genellivle hiç bir yere bir şey yazamazlar	guest	++ 4 <u>4</u> +2
fetkli kullanici	uang yapan tum kullanisibr.	use"	↑ ↓ €1 ×2
Authenticated user on frontpage	All logged in users in the frompage coulse	frontpage	↑↓ ≰≈X
Veb service	lan mil amh _i ni ta-plaineana mlanak saigla	WD	+ ≼∘x

Resim 4:12 Moodle Roller

Buradan istenirse profillerle ilgili izin ayarlamaları yapılabilir. Bunun yanı sıra istenilen profiller silinebilir, alt ve üst okları kullanılarak yerleri değiştirebilir ve üzerlerine tıklanarak izin konusunda değişiklik yapılabilir.

Rol ataması izni, rolü geçersiz kılma izni ve rol değişimi sekmelerinde ise belli bir role sahip olan profilin aynı anda hangi profillere geçiş yapabileceğini gösterir. Örneğin bir yetkili kullanıcı eklediği bir dersin eğitimci profilinde ya da bir öğrenci profilinde nasıl ekrana geldiğini buradan görebilir.

Sistem rollerini ata kısmında ise sistemde değişiklik yapabilecek olan kullanıcıların bu sistemlere atanmasını sağlar. Örneğin bir kullanıcı yetkili kullanıcı yapmak isteniyorsa buradan kullanıcıya bu rol atanabilir.

Sistem izinlerini kontrol et sekmesinde ise sadece profiller için değil detaya inerek herhangi bir kullanıcının hangi yetkilere sahip olduğunu buradan görülür ve değiştirilir.

İzin raporu kısmı daha önce incelenen kullanıcı ya da öğrenci, yönetici gibi profillerin genel özelliklerini göstermez. Yönetici, öğrenci gibi profillerin bir tek yetki için raporunu verir ya da tek bir yetki için diğer bütün profillerin kullanım yetkisi olup olmadığına dair rapor verir. Bunu aşağıdaki ekranda daha rahat görülmektedir.

Resim 4:13 İzin raporu

4.2.9. Dersler

Moodle'nin en önemli özelliklerden biri 'Ders ekleme' özelliğidir. Moodle sisteminde ders ekleme özelliği genellikle yöneticilerde ve eğitimcilerde bulunur fakat oluşturulan sistemde eğitimcilere ders oluşturma yetkisi verilmedi. Güvenlik ve düzen açısından ders ekleme özelliğinin sadece yöneticide olması tercih edildi.

4.2.10. Ders Ekle/Düzenle

Site içerisinde çok az profil de ders ekleme izni vardır. Site yönetimi> Dersler>Ders ekle/düzenle seçeneğine tıklayıp ders için öncelikle bir kategori oluşturup daha sonra onun altına bir ders oluşturulması gerekir. Kategoriler hem düzen için hem de dersleri bölümlere ayrılması için kullanılan güzel bir etkinliktir.

KTMÜ Yüksek Lisans 0 4 × * Ø Üst _ Bilgisayar Mühendisliği 0 4 × * Ø KTMÜ Yüksek Lisans _ I.Güz Yanyılı (I.Dönem) 5 4 × * Ø ↓ KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği I. Bahar Yanyılı (II. Dönem) 3 4 × * Ø ↑ ↓ KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği I. Bahar Yanyılı (II. Dönem) 3 4 × * Ø ↑ ↓ KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği	Ders Kategorileri	Dersler	Düzenle	Kategoriyi taşı:
Bilgisayar Mühendisliği 0 ≤ X ★ Ø KTMÜ Yüksek Lisans ↓ I.Güz Yanyılı (I.Dönem) 5 ≤ X ★ Ø ↓ KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği I. Bahar Yanyılı (II. Dönem) 3 ≤ X ★ Ø ↓ ↓ KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği II. Güz Yanyılı (II. Dönem) 3 ≤ X ★ Ø ↓ ↓ KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği	(TMÜ Yüksek Lisans	0	🛋 🗙 🔹 🛍	Ost 👻
I. Güz Yanyılı (I. Dönem) 5 4 × * Ø ↓ KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği I. Bahar Yanyılı (II. Dönem) 3 4 × * Ø ↑ ↓ KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği II. Güz Yanyılı (II. Dönem) 3 4 × * Ø ↑ ↓ KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği	Bilgisayar Mühendisliği	0	K 🗙 🛎 🛍	KTMÜ Yüksek Lisans 🔶
I. Bahar Yanyık (II. Dönem) 3 4 ★ ★ 前 ↑ ↓ KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği	I.Güz Yarıyılı (I.Dönem)	5	≪(X * ∅ ↓	KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği
II Güz Yanıylı (III Dönem) 3 🕺 🗶 🗰 🛧 📕 KTMÜ Yüksek Lisans / Bilnisavar Mühendisliği	I. Bahar Yarıyılı (II. Dönem)	3	≪ X * ∅ † ↓	KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği
nouz ranym (n. boneny) 3 4 4 4 9 1 4	II.Güz Yarıyılı (III.Dönem)	3	≪(X * ∅ † ↓	KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği
II.Bahar Yanyılı (IV.Dönem) 2 🐴 🛪 🖆 🏌 KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği	II.Bahar Yanyılı (IV.Dönem)	2	🛋 X 🔹 🛍 🕇	KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği

Resim 4:14 Ders ekle/düzenle

Yukarıdaki ekranda da görüldüğü gibi sistem iki ana kategori ve onların altındaki dört kategori üzerinde düzenlenmiştir. Buda gelecekte istenirse KTMÜ Yüksek Lisans kategorisinin altına bilgisayar mühendisliği gibi ya da gıda mühendisliği gibi bir kategori açılıp onun altından başka dersler açılmasına olanak sağlar. Bu sayede sistem düzen içinde genişletebilinir. Bu aşağıdaki ekranda daha net bir şekilde görülmektedir.

na kategori	Ost	-
tegori adı *	Ost	
	KTMÜ Yüksek Lisans	
Açıklama	KTMU Yuksek Lisans / Bilgisayar Muhendisligi KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği / L Güz Yanıck (L Dönem)	
	KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği / I. Bahar Yanvili (II. Dönem)	
	KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği / II.Güz Yanyıl (III.Dönem)	
	KTMÜ Yüksek Lisans / Bilgisayar Mühendisliği / II.Bahar Yanyılı (IV.Dönem)	
	HTMI binimi	

Resim 4:15 Kategori Ekleme

Burada yeni kategori ekle butonuna basılarak açılan ekrandan kategoriyi hangi kategorinin, altına açılacağını ya da üst kategorimi olduğunu seçildikten sonra kategori adını yazıp ekle tuşuna basıldıktan sonra kategori eklenmiş olur. Bu aşağıdaki ekranda daha net bir şekilde görülmektedir.

Yeni ders ekle butonuna basıldığında karşımıza aşağıdaki gibi bir ekran çıkar buradan gerekli olan yerleri doğru bir şekilde doldurup sisteme yeni bir ders eklenir.

Genel	
Kategori 🧃	KTMÜ Yüksek Lisans 🗸
Dersin tam adi * 谢	72
Dersin kısa adı * 🧃	
Dersin ID numarası 🛞	
Ders özeti 🧃	Yazı tipi 🔷 Yazı boyutu 🔿 Biçim 🚽 🔿 🔿 🏦 🕼 🛄
	B / Q → ×, × = = = 3 2 2 2 2 4 1
	i= i= i= := ····························
	Yol:
	HTML biçimi 👻
Biçim (3)	Haftalk biçim 🚽
Hafta/konu sayısı	10 🗸
Dersin başlangıç tarihi	16 🗸 Nisan 🖌 2012 🗸
Gizli bölümler ()	Gizli bölümler açılır-kapanır olarak görünsün 🚽
Gösterilecek haber ögeleri	-
Notlan göster 🧿	Evet -
Notlan göster 谢 Etkinlik raporlannı göster (3)	o ↓ Evet ↓ Hayr ↓
Notlan göster () Etkinlik raporlannı göster () En fazla dosya yükleme boyutu ())	Evet Hayr 2MB
Notlan göster 🎲 Etkinlik raporlannı göster (2) En fazla dosya yükleme boyutu (3) Guest access	o ↓ Evet ↓ Hayw ↓ 2MB ↓
Notlan göster () Etkinlik raporlannı göster (2) En fazla dosya yükleme boyutu () Guest access Allow guest access ()	Evet Hayr 2MB Hayr

Resim 4:16 Yeni Ders Ekle

Kategori kısmından Kategori/alt kategorilerden birini seçerek eklemek istenilen ders, istenilen kategorinin altına oluşturulur.

Dersin adı kısmına dersin adını, dersin kodu kısmına ise haftalık çerçeve programında kullanılacak olan kısa adını örneğin Bil-513 gibi kodlu adı yazılabilir. Dersin ID numarası kısmı ise boş bırakılmalıdır. Sistem ID numarasını daha sonra kendi atayacaktır. Dersin özeti kısmına ise derste ne işleneceğine dair ve amacıyla ilgili kısa bir bilgi verilebilir. Biçim, dersin genel görünümünü ayarlamak için buradaki seçeneklerden biri seçilir. Bu seçenekler Scorm, konu, haftalık ve sosyal biçimden oluşur. Konu ve haftalık biçimde adından da anlaşılacağı gibi konuları hafta ya da sizin belirleyeceğiniz şekilde konu olarak açar. Genelde konular haftalık olarak işlendiği için en yaygın kullanım "Haftalık Biçim"dir. Sistemde de dersler haftalık biçim olarak ayarlandı sadece tez dersini sosyal biçim olarak ayarlandı. Çünkü tez dersi haftalık olarak işlenen bir dersten çok sadece öğrenci ve danışman arasında geçen tez konusunun seçimi ve ilerleyişini kaydeden bir forum sayfası şeklinde olması daha kullanışlıdır.

Konu sayısında ise ders haftalık olarak ayarlandıysa kaç hafta süreceği buradan belirlenir. Ayrıca başlangıç tarihi kısmından dersin hangi tarihten itibaren aktif olacağını belirlenir. Belirlenen tarih gerçekleşene kadar öğrenciler bu ders erişemez.

En fazla dosya yükleme boyutundaysa eğitimcinin bu derse her hafta için ne kadar boyutta kaynak yükleyebileceğini gösterir.

4.2.11. Ders Varsayılan Ayarları

Ders ekle/düzenle kısmında oluşturulan her ders için genel özellikler belirlenir. Burada ise genel olarak bir dersin nasıl olması gerektiğine dair ayarlamalar yapılır. Yeni ders ekle kısmında hangi özellikleri doldurulduysa burada da aynısı mevcuttur.

4.2.12. Eklentiler

Eklentiler kısmı kendi içerisinde birçok kategoriden oluşmaktadır. Etkinlik eklentileri, bloklar, kimlik denetimi, ders kaydı, metin düzenleyiciler, lisanslar, filtreler, depolar web servisleri, soru tipleri vs. kategorilerinden oluşmaktadır.

Buradan da anlaşılacağı gibi birçok ayarlama buradan yapılabilir. Örneğin sohbet ve forum ayarlarında kısa mesaj uzunluğunun en uzun ne kadar olacağı ya da en uzun mesajın uzunluğunun ne kadar olacağı gibi genel eklenti ayarlarını buradan yapılabilir.

4.2.13. Güvenlik

Burada adından da anlaşabileceği gibi sistemimizin güvenlik ayarlamaları yapılır. Ip engelleyici kısmından engellemek istenilen ip adresleri girilip bunların sisteme girmeleri engellenir. Site ilkeleri kısmında kullanıcı girişleriyle ilgili kısıtlamalar yer almaktadır. Örneğin sisteme kayıtlı olmayan kullanıcıların ders listelerini bile görmesine izin verilmeyebilir. Ayrıca virüs korumasını da buradan yapılır.

4.2.14. Görünüm

Görünüm ayarlarında en çok kullanılan ayarlar takvim, tema ayarları ve tema seçimi ayarlarıdır. Takvim ayarlarında yaklaşan olayları yöneticinin görme yetkisi, haftanın başlangıcını ve zaman gösterim biçimini buradan ayarlanır. Tema ayarlarında kullanıcı ve ders temalarını kullanıcıların kendilerinin ayarlamalarına izin verir. Fakat kullanıcı kendi temasını kendi ayarlarsa site temasını ders teması hariç yok sayar. Tema seçimi kısmında ise moodle'ın kendi içindeki hazır temalardan seçim yapılır.

4.2.15. Ana Sayfa

Ana sayfa ayarlarında site adını, ana sayfada ve giriş yapıldığında gösterilecek öğeleri buradan belirlenir.

Ana sayfa rollerini ata kısmında ise ana sayfa için kulacılara profil atanır. Bu sayede kullanıcı hem kendi rolünün özelliklerine hem de alt rollerinin özelliklerine sahip olmuş olur. Örneğin düzenleyen eğitimci hem kendi rolünü görebilir hem de eğitimcinin özelliklerini taşır.

4.3. EĞİTİMCİ PANELİ

Eğitimci paneli ana sayfa gezinme ve ayarlar kısmından oluşmaktadır. Gezinme kısmında ana sayfa, benim sayfam, site sayfaları, profilim, derslerim kısmı yer almaktadır. Benim sayfam kısmında verdiği dersleri ve sınavları görebilir ayrıca sınavın bitiş süresine ne kadar kaldığını da görebilir.

Site sayfaları kısmında bloklar, etiketler ve raporlar sekmeleri yer almaktadır. Raporlar kısmı etkinlik ve katılım olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Buradan oluşturulan etkinliklere ne kadar bakıldığını ve etkinliklerin başka bloklarla ilişkisi varsa bunları da gösterir. Katılım raporlarında etkinlikleri süre, kullanıcı ve eylemlere göre filtrelenir.

Etkinlik eklentisi Seçiniz... • Süre Seçiniz... • Sadece göster Eğitimci • Eylemleri göster Bütün eylemler • Git

Resim 4:17: Katılı m rapor filtresi

Profilim kısmında 'Profile bak', Forum mesajları ve bloklar kısmından oluşmaktadır. Profile bak kısmında profil bilgilerine ulaşılır. Bu sekmeden forum mesajları ve bloklara kısa yoldan ulaşılır. Ayrıca 'My private folder' sekmesinden yararlanarak kendi özel bilgilerimiz de bir dosyaya kaydedilir.

Dersler kısmından ise eğitimci verdiği dersleri hem görebilir hem de üzerine tıklayarak verdiği derslere ulaşabilir. Bu şekilde kolaylıkla derslere ulaşıp ekleme yapabilir.

Resim 4:18:Bil-523 nolu dersin düzenleme ekranı

4.3.1. Dersler

Dersler modülün de Yeni kaynak ekle ve bir etkinlik ekle modülleri yer almaktadır. Yeni kaynak ekle modülünün altında etiket, IMS içerik paketi, Kaynak, Klasör, Sayfa ve URL Sekmelerinden oluşmaktadır. En çok kullanılanları klasör ve sayfa ekleme ayarlarıdır. Eğitimciler bu şekilde derslerine daha kolay içerik ekleyebilirler.

4.3.2. Sayfa Ekleme

Sayfa ekleme modülün de karşımıza gelen sayfa oluşturma ekranı şu şekildedir;

Genel	
*bA	
A 11 - *	
Açıklama	Yazı tipi 🔹 Yazı boyutu 👻 Biçim 😴 🤭 🝽 🏦 🏠 🔲
	B / U → ₩ ×, ×) 三 三 三 🦪 🖉 🖉 🌆 🗛 - 🏧 - 🕅
	Yok
	HTML biçimi 👻
İçerik	
Savfa iceriči*	
odyla içoliği	Yazı tipi 🕆 Yazı boyutu 🕆 Biçim 🕆 🗊 🖼 🖓 🖓
	B I <u>U</u> AR€ ×₂ ײ ≡ ≡ ≡ <i>∛</i> 2 (m (m) <u>A</u> + ^m 2 + +1 11 +
Seçenekler	
Savfa adını göster	1
Sayfa açıklamasını göster 🛛 🔄	
Genel eklenti ayarları	
Görünür	ästor –
Gorandi G	
ID numarası 🕐	
ſ	Kaudatus dassa dän
	Kaydet ve derse don Kaydet ve goster Iptal

Resim 4:19:Sayfa oluştur ma ekranı

Ad, sayfanın haftalık özet ekranında görülecek olan ismini belirler.

Açıklama, sayfayla ilgili kısa bir özet yazmanızı sağlar.

Sayfa İçeriği, bu kısma metnin tamamını yazılır.

Seçenekler, kısmında ad ve açıklamanın görünür olup olmayacağına karar verilir. Bundan sonra 'Kaydet ve derse dön' ya da 'Kaydet ve göster' seçeneklerinden birini tıklayarak yapmış olduğumuz değişiklik kaydedilir.

4.3.3. Klasör ekleme

Dilerseniz pdf ya da power point gibi programlarda hazırlamış olduğunuz ders materyallerini bu sekmeyi kullanarak daha kolay bir şekilde yüklenebilir. Klasör eklemek istediğinizde karşınıza bu şekilde bir görüntü çıkacaktır. En yararlı olabilecek şeylerden birisi de ders notlarını dersten önce yüklemektir. Dersin ana hatlarına öğrenci tarafından dersten önce erişimin sağlanması örgencilerin hazırlanmaları için olanak sağlar. En azından bu notları dersten önce almış olan bir öğrenci hangi konular üzerinde durulduğunu veya hangi konuya daha fazla ağırlık verildiğini görüp o konuda yoğunlaşacaktır. Ayrıca ders notlarına daha önceden ulaşmaları örgencilerin derste not tutarak zaman kaybetmelerini engelleyecektir.

Yazı tipi - Yazı boyutu - Biçim - </th
Yot // HTML biçimi 🔹
Ekle Klasör oluştur Maximum size for new files: 2MB
Dosya ilişkilendirilmedi
Göster 👻

Resim 4:20:Dosya Ekleme

Ad, kısmında yine ekleyecek dosyanın adı yazılır.

Açıklama kısmında yine eklenecek dosyayla ilgili kısa bir özet yazılır.

İçerik kısmında ise önce 'ekle' butonuyla eklenecek dosyayı seçilir; 'Klasör ekle' butonuyla da dosya yüklenmiş olur.

4.3.4. Ye ni Etkinlik Ekle me

Bu bölümde dersinizle ilgili ödevler verebilir, sınav yapıp öğrencinin konuyu ne kadar kavradığını anlayabilir, anket ekleyip öğrencilerin dersle ilgili beklenti ve şikâyetlerini öğrenebilir; aynı zamanda Forum-sohbet gibi etkinlikler ekleyerek öğrencinin ders içi etkinliklerde bulunması sağlanılır.

4.3.5. Ödev Ekleme

Ödev ekleme özelliği öğrencilerin değerlendirilmesi için gönderdikleri dijital içeriğe kolayca erişilmesini ve değerlendirilmesini sağlar. Öğrencilere ödev olarak makale yazmaları, sunum hazırlamaları, resim veya video dosyaları hazırlamaları kısaca bilgisayarda depolanabilecek herhangi bir şeyi hazırlamaları istenebilir.

4.3.6. Tek Dosya Yükleme

Öğrencilerin ödev olarak tek bir dosya göndermeleri isteniyorsa bu sekme kullanılmalıdır. (Eğer birden fazla göndermelerini istenen bir ödev verilecekse 'Gelişmiş dosya yükleme' seçeneğini kullanılmalıdır. Bunun dışında 'çevrim dışı etkinlik' seçeneği de kullanılır.)

Resim 4:21:Ödev Ekleme(1)

Ödev adı kısmına verdiğimiz ödevin adını yazılabilir. Açıklama kısmına ödevle ilgili istenilen bir ayrıntı ya da değinilmek istenilen bir nokta onları not olarak yazılabilir.

Eğer öğrenciler ödevlerini gönderdikten sonra değişiklikler yapıp yeniden göndermeleri istenecekse, izin verilmesi için Tekrar göndermeye izin ver bölümünde evet seçeneği işaretlenmelidir. Öğrencilerin gönderdikleri ödevden kaç puan alacakları not bölümünden 1 ile 100 arasında bir rakam seçilerek belirtilebilir. Öğrencilerin gönderceği ödev dosyalarının en fazla boyutu belirtilebilir. Son olarak da öğrencilerin ödevi hangi tarihler arasında yollayabileceği seçilebilir. Geç kalan gönderileri engelle seçeneği evet olarak işaretlenirse belirtilen tarihler arasında ödev göndermeyen öğrencilerin gönderdikleri ödevler kabul edilmeyecektir. Öğrencilerin ödevlerini birden fazla defa göndermelerine izin verildiyse önce gönderilen ödevler silinecek ve en son gönderilen ödev dosyası kalacaktır. Öğrencilerin gönderdikleri ödevleri görüntülemek için etkinlikler bölümünden ödevler seçilir, burada verilmiş olan ödevlerin adları, ödev türleri, ödevlerin en son hangi tarihte gönderilebileceği ve ödevleri kaç örgencinin gönderdiği gibi bilgiler bulunabilir. Öğrenciler bir word belgesi gönderdiyse ödev tıklandıktan sonra açılabilir

veya bilgisayara kaydedilip değerlendirilebilir. Öğrencinin ödevi değerlendirildikten sonra açılır listeden öğrenciye notu verilebilir ayrıca ödevle ilgili olumlu, olumsuz görüş veya öneriler varsa bunlar da sayfanın altındaki metin kutusuna yazılabilir. Bu işlem bittikten sonra değişiklikleri kaydet denilerek yapılan değişikliklerin veritabanına kaydedilmesi sağlanır. Öğrenciler de verilen notları ve geribildirimleri ödev linkine tıklayarak veya notlar bölümüne girerek görebilirler.

Not	100 👻	
Not kategorisi 🕐	Kategorilendirilmemiş 👻	
ek dosya yükle		
Tekrar göndermeye izin ver 🕐	Hayır 👻	
Eğitimcilere e-posta uvarısı 🕐	Hayır 🔻	
-Jane V		7

Resim 4:22:Ödev Ekleme(2)

4.3.7. Sınav Ekleme

Eğitimciler öğrencinin dersten sonra neyi anlayıp neyi anlayamadığını değerlendirebilmek için bir yönteme ihtiyaç duyarlar. İyi hazırlanmış bir sınav öğrencinin hangi konuyu ne kadar anladığını açıkça ortaya koyar.

Moodle'nin sınav modülü oldukça karışık bir parçadır. İçerisinde birden fazla soru tipi barındırır. Ayrıca sınav modülü sınav gövdesi ve sınav soruları olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Sınav gövdesi içindeki bir soru herhangi bir soru tipinde olabilir ve bu sorular elle seçilmiş veya rastgele eklenmiş olabilir. Soru havuzları belirli bir düzen içinde bir araya getirilmiş soruları barındırır. Konulara, haftalara, önemli kavramlara göre soru havuzları yaratılabilir. Soru havuzları çoklu sınavlarda kullanılabilir veya o dersi alan başka sınıflarla paylaşılabilir. Sınavı oluşturmaya başlarken ilk önce sınav gövdesi oluşturulmalıdır.

4.3.8. Sınav Gövdesini Oluşturmak

Sınav gövdesi sınavın genel hat ve kurallarını belirlediğimiz bir alandır. Sınav gövdesini oluşturmak için sınav hangi haftaya eklenecekse o haftaya yeni etkinlik ekle açılır menüsünden sınav seçeneği seçilir.

Genel	
Ad*	
Tanıtım	Yazı tipi 🔹 Yazı boyutu 🔹 Biçim 🔹 🥑 😝 👫 🕼 🔲
	B / U ↔ ×, ×) ≣ ≣ ≣ 🦪 🟈 📿 🛱 🏙 🛕 - 🌌 - > → 1 - 11-
	🗄 jə 🎼 🖆 🧼 🍏 🦇 🗮 🔛 Ω 📝 🖛 🍄 🗸
	Yot
	HTML biçimi 👻
Sınavı <mark>b</mark> aşlat	11 - Nisan - 2012 - 22 - 25 - Etkinleştir
Sınavı bitir	11 - Nisan - 2012 - 22 - 25 - Etkinleştir
Zaman sınırı 🗿	0 dakika 👻 🔳 Etkinleştir
Tekrar uygulama izni	Limitsiz 👻
Notlandırma yöntemi (En yüksek not 👻
Net	
NOL	
Not kategorisi 🕐	Kategorilendirilmemiş 👻

Resim 4:23:Sinav Ekleme (1)

Öncelikle 'Ad' kısmına sınavın adı yazılır ve 'Tanıtım' kısmında ise sınavla ilgili genel kurallar yazılır. Bu yönergede öğrencilerin sınavı kaç defa alabilecekleri veya puanlama ile ilgili bilgiler bulunabilir. Sınavın başlama ve bitiş tarihleri belirlenir. Sınavın zaman sınır sayesinde öğrencilerin sınavı ne kadar zamanda tamamlamaları gerektiğini belirtir. Bu sürenin sonunda mevcut cevaplarla sınav kaydedilir. Eğer öğrencinin cevaplayamadığı sorular varsa bunlar boş kabul edilir. Tekrar uygulama izni sayesinde öğrencinin bir sınavı

kaç kere tekrarlayabileceğini belirtilir. Bu seçenekte öğrencinin sınavı kaç defa alabileceği 1- 6 arası bir rakam girerek veya sınırsız seçeneği işaretlenerek belirtilebilir. Her bir uygulamada en son kaldığı yerden devam edebilsin seçeneği öğrencinin bir sınavı birden çok kez almasına izin verildiyse öğrencinin daha önceki denemelerinde verdiği cevaplar görünecektir böylece öğrenci sorulara kaldığı yerden devam edebilir veya istediği cevabı değiştirebilir. Notlandırma yöntemi ise dört kısımdan oluşmaktadır. Bunlar "en yüksek not", "not ortalaması", "ilk uygulama" ve "son uygulama" bölümlerinden oluşur. Eğer birden fazla denemeye izin verildiyse hangi puanın kaydedileceği seçilebilir. İlk sınav notu, öğrencinin sınavlardan aldığı en yüksek not veya sınavların ortalaması seçilebilir.

Duzen			
Soru siralama	Düzenleme ekranı	nda göründüğü gibi 🔹	
Yeni sayla 🧿	Her soni	-	
Soru davramşı			
Sorulan kanştır 🛞	Evet -		
Uyarlamalı mod 🧿	Evet -		
Seçenekleri incele 🗿			
Yanıtladıktan hemen ad	nra	Sonra, anov hala devam ederken	Sinav bittikten sonra
Venien yanıtlar		🗵 Verilen yanıtlar	💟 Verilen yanıtlar
🕅 Doğru yanıtlar		Doğru yanıtlar	V Doğru yanıtlar
🗹 Geribildin m		🗵 Genbildinm	Genbildirim
Gene geribild rim		Genel geribildinim.	VI Genel geribildirim
🗹 Puanlar		🗵 Puaniar	😨 Puanlar
Sonuç ger bildirimi		Sonuç geri bild rimi	IVI Sonuç geribildirimi

Resim 4:24:Sinav Ekle (2)

Düzen ekranında, sınavı öğrencinin nasıl göreceğini belirleriz yani soruların sıralama şeklinin rastgele ya da sınav düzenleme ekranında olduğu gibi görünmesini sağlarız ayrıca her sayfada kaç soru olacağını belirleriz. Soru davranışı kısmında soruların öğrencinin her girişinde karıştırılarak getirilip getirilmeyeceğini gösterir. Seçenekleri incele kısmında ise yanıtlandıktan hemen sonra, sınav hala devam ederken ve sınav bittikten sonra olarak gruplandırılır verilen cevapların raporlama sınırı belirler.

Göster kısmında kullanıcın resmini ve ondalık sayılardaki basamak sayısı belirlenir. Fakat en önemli kısımlardan biri Uygulamalar için ek sınırlamalar kısmıdır. Parola gerekli, kısmında öğrenci sınavı almadan önce sınavın açılabilmesi için bir şifre belirlenebilir. Bu işlem kimin ne zaman sınav olduğunun anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Ağ adresi gerekli kısmında ise sınavın belli bir ip adresinden erişilmesine izin verir. Eğer sınavı okulun bir laboratuarında yapılacaksa ve sınavın sadece bu laboratuardan erişilebilir olması isteniyorsa ip aralığı 194.27.74.147/24 olarak verilebilir. Ayrıca birinci ve ikinci uygulama ve son uygulama arasındaki mecburi bekleme süresi belirlenebilir. Ayrıca sonuç geri bildirimi kısmında ise öğrenci doğru ya da yanlış cevap verdiğinde ekranda görüntülenecek olan notu buraya yazılır.

Sınav İçin Soru Oluşturmak

Sınav gövdesi oluşturma bölümünde anlatılan şekilde veriler doldurulduğunda aşağıdaki ekran oluşmaktadır.

Resim 4:26 Veri Tabanı Yönetim Sistemleri 3. Bölüm Sınav Gövdesi

Bu sınavda sınav puanı 100 olarak belirlendi. Sınav açılış ve kapanma tarihlerini de 16.04.2012-20.04.2012 olarak belirlenip sınav süresi de 45 dakika olarak düzenledikten sonra karşımıza bu eklenti gelmektedir.

Buradan sonra rastgele soru ekle düğmesi tıklanırsa Moodle'ın bize rastgele getirdiği şekilde sorular düzenlenir ama bir soru ekle düğmesi tıklanırsa istanilen sırada soru eklenir. Bu yüzden 'Bir soru ekle' eklentisi seçildi. Moodleda ki soru tipleri aşağıda görülmektedir.

Eklenecek soru tipir	ni seçin 🛛 🗙
C S Basit Hesaplanmış C S Calculated multichoice	Açıklamasını görmek için bir soru tipi seçin.
 O ● Doğru/Yanlış O ∎∃ Eşleştirme 	
O ²⁺² Hesaplanmış O — Kısa cevap	
◯ । ?∎ Rastgele Kısa Cevaplı Eşleştirme ◯ ≝ Sayısal	
 ◯ ∷ Tümleşik yanıtlar (Cloze) ◯ ☑ Yazılı 	
🔿 🔚 Açıklama	

Resim 4:27 Moodle Soru Tipleri

4.3.9. Çoktan Seçmeli Soru Eklemek

Bu soru tipinde yaklaşık dört tane seçenek bulunmaktadır. Bunlardan sadece biri doğrudur ve öğrenci bunlardan sadece birini seçebilir. Doğru olan seçeneği 'Not' kısmına %100 eklentisi seçerek belirlenir. Moodle dilerseniz bazı sıkları '-' simgesini kullanarak eğer o şıkkı işaretlerse puanının düşmesini de sağlayabilir.

Genel	
Vatanai	
Kategori	Veritabani Yon.Sis. 3, Bolum Sinavi için varsayılan 🎽
Soru adı*	soru 1
Soru metni	Yezi tipi 🔹 Yezi boyutu 🔹 Biçim 💌 🏟 🚱 🖽 🏠 💷
	B I U AK X, X I E E E I V 2 D A V - M N
	三 三 字 律 💷 豪 🍩 👱 貧 🗵 Ω 🗹 🚥 🂝 -
	Yol:
	HTML biçimi 👽
Varsayılan soru notu*	10
Ceza katsayısı* 👔	D
Genel geribildirim 🕐	Yazı tipi 🔹 Yazı boyutu 🔹 Biçim 🔹 🗐 🚇 👫 🕼 🛄
	B / U ₩ ×, ×' = = = = ✓ 2 🛱 🏠 - 🖄 - 🔤 위
	日日宇津 伊 四季 🦇 👱 賞 🖲 Ω 🗹 🛲 🎔 -
	V-1
Bislan fasla vanst vasilahilaia mi2	
orden fazia yanıt verilebilsin mi?	Sadece bir yanit M
Cevap şıklarını karıştır 🕐	
Seçenek türü	a., b., c., 👻

Resim 4:28 Çoktan seçmeli soru tipi hazırlama(1)

Kategori kısmında hangi kısma eklemek isteniyorsa seçilir. Soru adı yazılır, genelde soru adı olarak soru sırası yazılır. Soru metni kısmına yazılmak istenen soru yazılır. Varsayılan notu kısmını elle istenildiği gibi doldurulabilir. Yani hangi sorunun kaç puan olacağı belirlenir. "Geri Bildirim" kısmına ise soru cevaplandığında ekrana hangi metnin çıkacağı belirlenir. Birden fazla yanıt kısmında ise sadece bir yanıt eklentisi seçildi

çünkü sadece tek cevap doğru olacaktır. Eğer aynı soruda iki şıkkın birden doğru olması isteniyorsa bu eklenti kullanılır. Seçenek türünde ise seçeneklerin nasıl sıralanacağı belirlenir, burada büyük harf kullanılması tercih edildi.

1. Segenek	
Yanıt	SET
Not	
1401	Hiçoin 💌
Geribildirim	Yazı tipi 🔹 Yazı boyutu 🔹 Biçim 🔹 🦏 🚇 👫 🏠 🛄
	B / U AK X, X' E E E E J 2 1 1 A - 97 - 19 14
	Yol:
	HTML biçimi 🗙
2. Seçenek	
Yanıt	DECLARE
Not	100 %
Geribildirim	
	Yazi Dipi * Yazi Doyutu * Biçim * 49 (44 dha Gai
	B / U ₩ ×, ×' E E E I 🝼 2 🛱 🎦 🚣 - 💇 - 🕅 🕬
	田 田 律 律 📼 豪 🏟 👱 員 🖻 Ω 📝 🚥 🎔 -
	1
	Yok
	HTMI bisimi 💟
	······

Resim 4:29 Çoktan seçmeli soru tipi hazırlama(2)

Bu kısımda seçenekleri belirlenmektedir. Yanıt kısmına seçenek yazılır. Not kısmında seçeneğin doğru ya da yanlış olduğu belirlenir. Burada 2. Seçeneğin not kısmı %100 seçilerek doğru şık olarak belirlendi. Geribildirim kısmına ise soru cevaplanıp sınav bittiğinde öğrenciye göndermek istenilen herhangi bir not yazılabilir.

Soru seçeneklerini oluşturduktan sonra değişiklikleri kaydet düğmesine basarak soru kaydedilir.

1	Aşağıdakil	erdei	n hangisi değişkenlere değer atama ifadelerinden <u>değildir</u> ?
Puanlar: 10,00	Bir cevap seçin.	00000	A. SET B. DECLARE C. SELECT D. INSERT INTO

Resim 4:30 Çoktan seçmeli soru tipi ön izleme

4.3.10. Doğru/Yanlış Soru Tipi Eklemek

Bu soru tipinde düz bir metin olarak girilmekte ve sadece doğru ya da yanlış olduğunu seçilmektedir.

Resim 4:31 Doğru/Yanlış Soru Tipi Örneği

4.3.11. Eşleştirme Soru Tipi Eklemek

İki sütundaki verilerin eşleştirileceği soru tipidir. Örneğin bir açıklama yazarak

bunun	karşılığı	nın	seçilmesi
1 Puanlar: 10,00	Aşağıdaki açıklamları SQL	. kamutlarıyla eşleştirin	iz.
r	Metni ters çevirir.	Seçiniz Seçiniz	~
	Metni küçük harfe çevirir.	DATEDIFF () Fonksi REVERSE ()	yonu
	Belirtilen iki tarih aras ındaki gün sayısınıgösteren SQL komutu seçiniz.	Seçiniz	~

Resim 4:32 Eşleştirmeli soru tipi örneği

Soru metni sabit kalır ve karşısındaki açılır menüden doğru cevabı seçeriz. Bir seçenek birkaç sorunun doğru cevabı olarak seçilebilir.

4.3.12. Kısa Cevap Soru Tipi Eklemek

Öğrenciler bu tip soruları birkaç kelime yazarak cevaplayabilirler. Onun için kabul edilebilir cevaplardan oluşan kelime listesi hazırlanmalıdır. O yüzden cevabı sadece tek kelime olan sorular seçilmesi tercih edilir. Örneğin, 'Türkiye'nin başkenti neresidir?' sorusunun tek cevabı Anakara'dır. Bunu biraz daha basitleştirmek istersek "eşleştirmeli soru" tipinin tek eşleştirilmeli olarak hazırlanması gibidir.

4.3.13. Hesaplanmış Soru Tipi Eklemek

Burada genellikle matematiksel işlemler kullanılır. Sonucu belli olan bir matematiksel işlemin sadece yanıtının yazılması istenir.

istenebilir.

4.3.14. Yazılı Soru Tipi Eklemek

Bir kaç cümle veya paragrafla soruya cevap vermesine izin verir. Bu soru tipi elle notlandırılmalıdır.

4.3.15. Açıklama

Aslında bir soru tipi değildir. Sadece sorudan önce açıklama yapmak istenirse kullanılır. 'Aşağıdaki ilk 2 soruyu için a = 5, b = 6 değerlerini kullanarak yanıtlayınız.' gibi soru öncesinde açıklama gerekiyorsa kullanılır.

4.3.16. Soruları Dosyadan Yüklemek

Eğer bir metin belgesinde kayıtlı sorular varsa veya sorular yaratmak için web ara yüzü kullanılmak istenmiyorsa sorular bir metin dosyasından alınabilir.

Bir soru yükleme formatı öğrenildiğinde soruları metin dosyasına yazmak web ara yüzünü kullanmaktan çok daha kolay olacaktır. Bu soruların yazımında kullanılan değişik formatlar ve her formatın kendine özgü yazım kuralları vardır. Bu soru yükleme biçimleri şunlardır: Gift, Aiken, Missing Word, Aon, Blackboard, WebCT, Course Test Manager, Embeded Answers.

4.3.17. Sınav Ön İzle me

Sınavımızın genel olarak oluşturduktan sonra öğrencilerin giriş menüsünde nasıl görüneceğine de bakılabilir. Biz tek sayfada dört soru eklenmesini tercih edildi fakat bunu sınav sayfası ayarlarından dilenilen şekilde değiştirilir.

				Sınavı önizleme	•	
				(Tekrar başla)	-	
14	Aşağıdakilerden hanç	gisi değişker	nlere değer atama ifad	elerinden <u>değildir</u> ?		
Puania: 25,00	Bir cevap seçin.	0	A. SET			
7		0	B. DECLARE			
		0	C. SELECT			
		0	D. INSERT INTO			
2 🛋	Metni küçük harfe çe	evirmek için	LOWER(), büyük harf	fe çevirmek için UPPER() fonk	siyonu kullanılır.(D/Y)	
Puanlar: 25,00	Yanıt:	ODo	ğru			
7		OYa	nkş			
3 x4 Puantar: 25,00	Aşağıdaki açıklamlar	n SQL kamu	tlanyla eşleştiriniz.			
7	Metni ters çevirir.					Seçiniz 😿
	Metni küçük harfe çer	virir.				Seçiniz 💌
	Belirtilen iki tarih ara	25				
	ındaki gün sayısınıg	österen SQL	komutu seçiniz.			Seçiniz 🗙 🗙
4 A	Tablo içinde, belirtiler	n sütun (alan)) içindeki en büyük de			
	ğ					
7	eri hangi fonksiyon bu	utur?				
	Yanıt:					

Resim 4:33 Sınav ön izleme

4.3.18. Forum Eklemek

Derste öğrencilerin belli bir konuyu tartışmak için kullandıkları özelliktir. Bütün öğrencilerin çevrimiçi olmalarının gerek olmadığı bir tartışma ortamı için moodle'ın forum özelliğini kullanılır. Forumu öğrencilerin derse girdiklerinde eğitmene ya da diğer öğrencilere mesaj atabilecekleri bir tartışma tahtası olarak değerlendirilebilir. Bu iletişim türüne aynı zamanda olmayan anlamına gelen asenkron iletişim de denmektedir. Yukarıda saydığımız faydalarının dışında, öğrencilerin cevap yazmak için yeterli süreleri verir ve iletişim yetersizlikleri olanlara ve utangaç öğrencilere cevap vermeleri için yeterli zaman tanınması gibi psikolojik yararlarda sağlamaktadır.

Moodle'da derse forum eklemek çok kolaydır. Dikkat edilmesi gereken ihtiyaç duyulan forumun özelliklerini belirlemektir.

Genel	
Forum adi*	Veritabanı 3, Bölüm Forumu
Forum türü 🔞	Genel amaçlı standart forum 🛛 🖌
Forum tanıtımı*	Yazı tipi 🔹 Yazı boyutu 🔹 Biçim 🔹 🖓 🚱 🏤 🛄
	B / U ₩ ×, × ■ ■ ■
	田田学学 💷 🚳 🍩 星 🦉 🖼 Ω 🗹 🚥 💝 -
	Yok
	HTML bişimi 🖌
Subscription mode 🕐	Optional subscription 👻
Okundu izlemesi kullanılsın mı?	İsteğe bağlı 😪
Dosya yükleme sının 🕐	2MB
En fazla dosya sayısı 🍞	9 💌
ingelleme için mesaj sınırı	
Engelleme için süre 🕐	Engelleme yok 👻
Engelleme için mesaj sının 👔	p
Uyan için mesaj sının 🍞	0
lot	
Not kategorisi 🕐	Kategorilendirilmemiş 👽

Resim 4:34 Forum ekle

Forum ek le tık landıktan sonra forum adı belirlenir. Forum türü kısmı doldurulurken aşağıdak i özellik lere dikkat etmek gerek ir. Moodle'da dört temel forum türü vardır.

Tek bir tartışma: Bu forumda yalnızca tek bir tartışma konusu yaratılır. Bu öğrencinin tek bir konuya odaklanmasını sağlayacaktır.

Herkes tek mesaj gönderebilir: Sınıftaki her bir kişi tek bir tartışma konusu açabilir. Bu özellikle öğrencinin ödev göndermesi ya da bir soru sorması amacıyla kullanılır. Bu soruyu da eğitimci ve diğer öğrenciler yanıtlayabilir.

Soru/Cevap forumu: Bu forum öğrencinin diğer öğrencilerin yanıtını görmeden önce kendi bakış açısını yazıp yollamasını gerektirir. İlk mesajını yolladıktan sonra öğrenci diğer öğrencilerin mesajlarını görebilir ve bunları yanıtlayabilir. Genel amaçlı standart forum: Bu forumda bir ya da birden çok tartışma konusu olabilir ve gerekli yetkiye sahip (bu yetkileri dersin öğretmeni olarak siz tanımlıyorsunuz) öğrenci birden fazla konu açabilir.

Subscription mode (Herkesin abone olması zorunlu kılınsın mı) kısmında ise kısmına Evet'i seçilirse derse kayıtlı bütün öğrenciler gönderilen mesajları e-posta olarak otomatik alacaklardır. Bütün öğrencilerin forumdan devamlı haberdar olması için bunun 'evet' komutunda çalıştırılması daha faydalı olacaktır.

'Okundu izlemesi kullanılsın mı?' kısmında 'Açık'ı seçerseniz kullanıcılar gönderilen mesajların okunup okunmadığını kontrol edilebilir.

'Dosya yükleme sınırı' kısmı tartışmalarınızda eğitimcilerin ve öğrencilerin dosyalarını yüklemesi açısından çok önemlidir. Burada özellikle dikkat edilmesi gereken konu, bu sınırı gerekmedikçe 512 KB-1 MB'ın üzerine çıkarılmamasıdır. Çünkü aksi takdirde bu dosyalar sunucuda çok fazla yer kaplayacaktır.

'Engelleme için mesaj sınırı' kısmında kullanıcılar, belirlenen sürede mesaj gönderme sınırını aşmaları durumunda engellenecek ve bu sınıra yaklaşırken uyarılacaklardır. Uyarı vermek istenmiyorsa uyarı sınırına 0, engellemek istenmiyorsa engelleme sınırına 0 girilmelidir. Engelleme etkin değilse uyarılar da otomatik olarak pasif olacaktır.

'Genel eklenti ayarları' kısmında dikkat edilmesi gereken bir tek 'Görünür' bölümüdür. Eğer bu bölümde 'Gizle' seçilirse sayfada bu eklemiş olduğunuz forumu siz gri renkte görebileceksiniz ancak öğrenciler göremeyecektir. Bu özellik yeni bir kaynak ya da etkinlik eklediğinde sayfada bu eklentinin kontrol edilmesini sağlamaktadır. Sayfada daha sonra bunu göstermek istendiğinde, göz kapağı kapalı şekilde bir ikon görülecektir. Bunun üzerine tıklayıp açılabilir. Ayarlar kontrol edildikten sonra bitirmek için 'Kaydet ve derse dön' düğmesine tıklanıp forum ayarları kontrol edilebilir.

4.3.19. Sohbet Eklemek

Sınıftaki öğrencilerden sorularını almak için ofis saati düzenlemek istenirse, Moodle'ın Sohbet özelliği kullanılabilir. İşleyiş yapısı Yahoo, Msn ya da Skype gibi programların mesajlaşma kısmına benzemektedir. Sohbet eklentisini oluşturmak için aşağıdaki özellikler doldurulmalıdır.

Genel	
Sohbet odasının adı*	Veritabanı Dersi Her Salı 13:15 de başlayacaktır.
Tanıtım metni*	Yazı tipi 🔹 Yazı boyutu 🔹 Paragraf 🔹 🧐 😁 🏦 🏠 🗐
	B / U AR€ X, X ² ≣ ≣ ≣ 🦪 🟈 📿 🛱 🌆 🗛 - 🌌 - ▶¶ ¶4
	🗄 🗄 🛱 📾 💥 🍩 🗷 📕 🔁 Ω 😭 🚥 💝 -
	Dersle ilgili anlamadıklarınızı bu sayfadan eğitimcinizle tekrar edebilirsiniz.
	Yot p
Sohbet saati	17 V Nisan V 2012 V 13 V 15 V
Oturum tekrarları	Her hafta aynı vakitte 💌
Geçmiş oturumları kaydet	Mesajları asla silme 💌
Geçmiş oturumlara herkes gözatabilir 🧿	Науи 💌

Resim 4:35 Sohbet eklentisi eklemek

'Sohbet odasının adı' kısmına 'Sohbet odası (tarih ve saat)' şeklinde yazılmalıdır. Örneğin, 'Dersin sohbet odası (her Salı günü saat 15:00-16:00 arası)'şeklindeki bir yazı ana sayfada öğrencilerin hangi saatte sohbet olduğunu anlamaları açısından daha açıklayıcı olacaktır.

Tanıtım metnine ne konuda tartışma olacağını yazılır. (Örn: Derslerle ilgili sorularınızı sorabileceğiniz ofis saati) gibi açık lamalar ek lenebilir.

'Sohbet saati' kısmında sohbetin hangi saatler arası olacağını seçilmelidir. Burada yapılacak seçim sayesinde yalnızca öğrenci 'Sohbet odasına girmek için tıkladığında karşısına çıkacak sayfada sonraki oturumun ne zaman yapılacağını yazacak ve öğrencinin takviminde o tarihte yer alacaktır.

'Oturum tekrarları' kısmında karşınıza dört seçenek çıkmaktadır.

Zaman sınırı yok, her zaman açık: Öğrencilerin her hangi bir zamanda girebilecekleri şekilde açık sohbet odası.

Tekrar yok – sadece belirtilen vakitte: Belirtilen zamanda tek bir defaya mahsus açılacak sohbet odası özelliğidir.

Her gün aynı saatte: Her gün belirtilen zamanda bir sohbet odasının olacağını takvime kaydeder.

Her hafta aynı vakitte: Her gün belirtilen zamanda bir sohbet odasının olacağını takvime kaydeder.

Her ne kadar sohbet odası için gün ve saat belirlemiş olsa da, Moodle öğrencilerin sohbet odasına başka saatlerde girmelerine ve mesajlaşmalarına engel olmamaktadır. Saati kısmı yalnızca ders takvimine not düşülmesi için önemlidir.

'Geçmiş oturumları kaydet' kısmı sohbet bittikten sonra mesajların kaç gün süreyle sistemde tutulacağını belirler. Genelde bu 'Mesajları asla silme' komutunda tutulur çünkü öğrenci o gün anladığı bir konuyu birkaç gün tekrar karıştırabilir bu şekilde tekrar sohbet sayfasına dönüp mesajları okuyarak konuyu pekiştirebilir.

'Geçmiş oturumlara herkes göz atabilir' kısmıysa öğrencilerin yazılan mesajları sonradan görebilme hakkını vermektedir. 'Hayır' seçilirse yalnızca öğretmen görebilmektedir. 'Kaydet ve derse dön' düğmesine tıklayıp sohbet ayarlarını kontrol edilir.

Resim 4:36 Sohbet odası görüntüsü 4.3.20. Anket Formu Eklenmesi

Öğrencilerin Moodle içinde hazır bulunan anketleri doldurmalarını istenebilir. (Eğer anket sorusu bizzat hazırlamak istenirse "Anket" seçeneği kullanılmalıdır.) Anket Formu Ekleme ekranını aşağıdaki bilgiler doğrultusunda doldurulması gerekmektedir:

Resim 4:37 Anket Formu

Ad, ankete vermek istenilen isim yazılım. Anket türü, Moodle kayıtlı olan 5 adet anket vardır. Bunlardan istenilen biri seçilerek oluşturmak istenilen haftaya eklenebilir. "Kaydet ve derse dön" ya da "Kaydet ve göster" seçeneklerinden birisiyle işleme sonlandığında ilgili haftada görüntülenecektir:

Öğrenci "Anket"e tıkladığında şu şekilde bir anket açılacaktır: Düşünmeye ve Öğrenmeye Karşı Yaklaşımlar

Yanıtlar	Not yet answered	Kesinlikle karşı	Oldukça karşı	Ne karşı ne de taraftar	Oldukça taraftar	Tamamen taraftar
BİR TARTIŞMADA						
 Birilerinin söylediğini değerlendirirken, bu düşünceyi sunan kişiye değil, düşüncesinin kalitesine odaklanırım. 	۲	0	0	0	0	0
2 Birilerinin söylediğinin tersini tartışırken "şeytanın avukatı" rolünü oynamayı severim.	۲	0	0	0	0	0
3 İnsanların nereden geldiğini ve sahip oldukları hislere hangi deneyimlerin sebep olduğunu anlamayı severim.	۲	0	0	0	0	0
4 Eğitimimin en önemli parçası benden çok farklı insanları anlamayı öğrenmektir.	۲	0	0	0	0	0

Resim 4:38 Örnek anket

4.3.21. Sözlük

Herhangi bir alanda uzman olmak o alanda kullanılan kelime ve deyimleri bilmeyi gerektirir. Bir konuda uzmanlaşmış kişiler yeni fikirleri veya eski fikirlerin değişik biçimlerini anlatabilmek için yeni kelimeler üretirler. Alanında uzman birçok kişi alana yeni girmiş veya girmeye çalışan insanlarla iletişim kurarken zorluk çekmektedir. Örnek vermek gerekirse bilgisayar alanında çalışan kişilerin karmaşık fikirleri birbirlerine daha kolay anlatabilmeleri için oluşturdukları bir dil vardır. Moodle öğrencilerin ve eğitmenlerin sözlükler oluşturmasına yardımcı olur.

4.3.22. Ölçeklerin Kullanımı

Moodle içerisinde ölçekler forumların, ödevlerin, quizlerin ve derslerin derecelendirilmesi ya da notlandırılmasında kullanılabilir. Bu ölçekler öğrencilerin aktivitelerini değerlendiren ya da notlandıran herkes tarafından kullanılabilmektedir. Örneğin, forum cevaplarının diğer öğrenciler tarafından notlandırıldığı durumlarda, öğrenciler öğretim görevlisi tarafından seçilen ölçeği notlandırma sırasında kullanabilir. Moodle sistemi önceden tanımlı ölçekle gelmektedir. Bu ölçek "Ayrı ve İlgili Bilgi Yolları" (Seperate and Connected Ways of Knowing) ölçeğidir. Bu ölçek bir öğenin dersteki diğer bilgiler ile ilgili olup olmadığını tanımlamakta kullanılır. Fakat bu ölçek öğrencileri notlandırmaktan ziyade ders öğeleri ile ilgili tartışmaları özendirmek için kullanılır. Moodle ayrıca öğretim görevlilerine kendi ölçeklerini oluşturma izni vermektedir. Öğretim görevlileri istediği sayıda ölçeği oluşturabilmektedir. Örnek olarak aşağıdaki ölçekte "Çok Kötü, Kötü, Ortalama, İyi, Çok İyi"değerlendirmesi yapılabilmektedir.

4.3.23. Notlar

Moodle kullanıcılara notlandırma amacıyla oldukça esnek bir yapı sunmaktadır. Her öğretim görevlisi not aktivitelerini, harf notlarının aralık tespitini, ağırlıklandırılmış notları ve not tablolarını öğrenciye göstermeseçeneklerini ayarlayabilir. Eğer Moodle istenen raporlama biçimine sahip değilse, notlar metin ya da Excel formatında indirilebilir ve üzerinde istenen işlemler gerçekleştirilebilir. Moodle üzerinde bulunan forumlar, ödevler, quizler ve dersler notlandırma işlemine tabi tutulabilir.

4.3.24. Notların Listelenmesi

Notların listelenmesi ile ilgili dersin notlar bölümüne dersin sol tarafında bulunan yönetim panelinde Notlar (Grades) bağlantısı ile ulaşılabilir. Aşağıda bir örnek dersin not listesi bulunmaktadır.

	VERİTABANI YÖN	ІЕТІМ 🖸		
Soyad 🕈 Ad	🖌 Sinav 1 🖡	Sinav 2 🖡	🖌 Veritabanı Yön. Sis. 3, 🖡	🙀 Veritabanı 3, Bölüm Forumu 🖡
Cebrail				
melahat				
Genel ortalama				

Resim 4:39 Notların Listelen mesi

Burada her bir kategori içinse Kategori Toplamı (Category Total) öğretim görevlisinin isteğine göre önceden tanımlı toplama fonksiyonu (Basit ağırlıklandırılmış ortalama, ortalama, en düşük, toplam vb.) ile hesaplanabilmektedir. Eğer önceden tanımlı bu fonksiyonlar dışında başka bir toplama fonksiyonu isteniyorsa, öğretim görevlisi bu kategoriyi oluşturmalıdır.

Moodle notlandırması 2 temel yapı üzerine inşa edilmiştir. Bunlardan birincisi not öğeleri (sınav, quiz, kullanıcı tanımlı öğe vb.) ve ikicisi ise bu not öğelerini içerisinde barındıran not kategorileridir.

Yeni oluşturulmuş bir ders içerisinde Notlar sayfası boş durumdadır. Notlar sayfasında kategorilerin ve not öğelerinin oluşturulması işlemi için sol üst köşede bulunan açılır menüden "Kategoriler ve Öğeler" (Categories andItems) seçeneği seçilmelidir. Bu seçenek ile ulaşılan Kategorileri ve Öğeleri Düzenle ekranı aşağıdaki gibi olacaktır.

	Ad	Toplam 🍞	Ek kredi ?	En yüksek not	Eylemler	Seç
	ALGORİTMA	Notların basit ağırlıklı ortalaması 💌			£≊ 🔒	Tümü Hiçbiri
路	Algoritmaya Giriş Dersi	•		100,00	≰∦™≙	
\overline{x}	Ders toplamı			100,00	🖩 🛎 🔒	
		Değişiklikleri kayo	det			
		Kategori ekle Başarı noti	u ögesi (ekle		

Resim 4:40 Kategori ekleme

Burada kategori kullanımı zorunlu olmamakla beraber benzer not öğeleri üzerindeki işlemlerde büyük kolaylıklar sağlayacaktır. Yeni kategori eklenmek istendiğinde ulaşılan sayfada sadece bir doldurulması zorunlu alan (Kategori Adı) olmakla beraber diğer seçenekler öğretim görevlisine oldukça fazla kolaylıklar sağlayabilmektedir. Öğretim görevlisi derse istediği sayıda kategori ekleyebilir.

Ad	Toplam 🍞	Ek kredi ?	En yüksek not	Eylemler	Seç
ALGORITMA	Notların basit ağırlıklı ortalaması 💌		-	£**∂	Tümü Hiçbiri
🔁 Algoritmaya Giriş Dersi	-		100,00	#4 1 ™ 🔒	
🦳 Ara sınavlar	Notların basit ağırlıklı ortalaması 💽		-	≝≍∦≊≙	Tümü Hiçbiri
$\overline{\mathcal{X}}$ Kategori toplamı	•		100,00	■ 🏽 🔒	
C Uygulamalar	Notların basit ağırlıklı ortalaması 💌		-	≝≍∜™≋≙	Tümü Hiçbiri
$\overline{\chi}$ Kategori toplamı	-		100,00	iii 🌤 🔒	
Final Sınavı	Notların basit ağırlıklı ortalaması 💌		-	≝≍⊀া≊≙	Tümü Hiçbiri
$\overline{\chi}$ Kategori toplamı	•		100,00	i i i i i i i i i i i i i i i i i i i	
$\overline{\chi}$ Ders toplamı	•		100,00	🖩 🛎 🔒	

Resim 4:41 Dersin kategoriye bölünmüş hali

Bir kategorinin eklenmesi durumunda düzenleme ekranında kategori ismi ile beraber "Kategori Toplamı" öğesi de oluşturulur. Kategori toplamı, öğretim görevlisinin kategori oluşturma sayfasında seçtiği toplama (Aggregation) fonksiyonu ya da yazdığı matematiksel fonksiyonu kullanarak ilgili kategorideki öğelerin notlarının işlem sonucunu gösterir. Kategorilerin tamamlanmasının ardından not öğeleri ilgili kategorilerin altında oluşturulabilir. Öğretim görevlisi kategorilerin altına istediği sayıda not öğesi ekleyebilir. Not öğesi eklenmek istendiğinde ulaşılan sayfa ise aşağıdaki gibi olacaktır.

Not ögesi	
Öge adı	
Başarı notu türü 🍞	Değer 🔽
Ölçek 🍞	Ölçek kullanma 😪
En yüksek not 🧿	100,00
En düşük not 🕐	0,00
Gizli 🥐	
Kilitli 🍞	
Ana kategori	
Not kategorisi	
Değişiklikleri kaydet) (İptal)	

Resim 4:42 Not öğesi ekleme

4.3.25. Not Hesaplaması için Matematiksel Fonksiyonların Yazılması

Kategorileri ve Öğeleri Düzenle ekranındaki öğelerin isimlerinin sağ tarafında hesap makinesi bulunan her öğe için matematiksel fonksiyon yazılabilmektedir. Hesaplama düzenleme sayfasında öğretim görevlisinin kendi matematiksel fonksiyonunu (Not Hesaplama) yazabilmesi amacıyla fonksiyon içinde kullanacağı kategorilere ve not öğelerine değişken ismi ataması gerekmektedir. Bu işlem aynı sayfanın altında bulunan Id Numaraları (Id Numbers) bölümünden yapılmaktadır. Bunun için aşağıdaki ekran görüntüsündeki gibi kullanmak istediği öğelerin yanına değişken isimlerini yazması ve atama düğmesine (AddId numbers) tıklaması yeterlidir. Burada fonksiyonda herhangi bir karışıklık gerçekleşmemesi için her uygulamaya farklı bir değişken ismi verilmesi gerekmektedir. Bu değişken isimlerin yardımıyla öğretim görevlisi istediği matematiksel fonksiyonu sayfanın üstünde bulunan Hesaplama (Calculation) alanına yazabilir. Eğer matematiksel fonksiyon içerisinde herhangi bir yazım yanlışı yapılmışsa kaydetme işlemi sırasında öğretim görevlisi uyarılacaktır. Matematiksel fonksiyon yazımı sırasında +,-,*,/ gibi matematiksel işlemler kullanılabileceği gibi average, max, min, mod, sum, sin, tan vb. fonksiyonlarda kullanılabilir.

SONUÇ

Modern toplum insanının pek çok konuda olduğu gibi eğitim konusunda da talepleri değişmiştir. Teknolojik alandaki hızlı ilerlemeye paralel olarak eğiti konusunda da ortaya çıkan okula gitmeden öğrenme gibi çağdaş eğitim taleplerinin karşılanması sonucu uzaktan eğitim sistemleri ortaya çıkmıştır.

Eğitmen ve öğrencinin aynı mekan da olma zorunluluğunu ortadan kaldıran öğrenciye kendi öğrenme sorumluluğu kazandıran 'Uzaktan eğitim' geçmişi ilk yüzyıla kadar dayanan, günümüz örgün eğitim sistemine de alternatif bir sistem olarak bulunan ve gelişen teknoloji ile birlikte başarı oranı her geçen gün artan bir eğitim sistemidir.

Her ne kadar kesin bir başlangıç tarihi belirlenemese de ilk uzaktan eğitim mektupla kompozisyon eğitimi olarak başlamıştır. Bunu mektupla ilköğretim ve lise eğitimi olarak devam etmiştir. 1939 Fransa'da savaş yıllarında uzaktan eğitim ile öğrencilerin eğitimi sağlanmıştır. Daha sonra bunu çoklu ortam modeli(radyo ve televizyon), tele öğrenme modeli(video konferans) sistemleri teknolojiyle beraber gelişerek ortaya çıkmıştır. Günümüzde ise esnek öğrenme modeli internet aracılığıyla uzaktan eğitim sistemi kullanılmaktadır. Bu sistem ile birlikte teknoloji eğitimin içine girmektedir. WTE sayesinde öğretmen ve öğrenci arasındaki mesafe ortadan kalkmıştır. Öğrencilerin okul saatleri dışında da dersle ilgili aktivitelerde bulunmasını ve bunu aktif bir şekilde öğretmenin takip edebilmesini sağlamaktadır. Öğretim elemanları, verdikleri derslerin sınavlarını hazırlayabilmekte, uygulayabilmekte ve hızlı bir sekilde değerlendirebilmektedir. Öğrenciler ise, sınavlara bilgisayar aracılığıyla katılabilmekte, sınav sonuçlarını, sınav bittikten hemen sonra öğrenebilmektedir.

Yukarıda sayılan özelliklerin dışında en önemli zaman ve mekândan bağımsız olma özelliği bilgiye ulaşmayı sadece sağlıklı öğrenciler için değil aynı zamanda engelli öğrencilerin de evlerinde derslerini takip edebilmelerini, öğretmenlerine soru gönderip bu sorularına cevap bulabilmelerini sağlamaktadır. Böylece sadece sağlıklı insanlar değil engelli insanlarda evlerinin rahatlığında eğitimden yaralanabilirler.

Gelisen teknolojiyle birlikte birden çok uzaktan eğitim sistemi ortaya kmıştır. Bu calışmada kullanılabilecek eğitim yönetim sistemleri incelenmiş. Bu eğitim sistemleri arasında kullanım araçları, teknik özellikler, yönetim, haberleşme, öğrenci ve öğretmen yard1mc1 modüller bakımında incelenmiştir. Böylece Moodle'un rol bazlı yetkilendirilmesinin diğerlerine göre daha esnek bir yapıya sahip olduğu, kimlik denetlemesinin de daha güçlü bir yapıya sahip olduğu gözlenmiştir. Haberleşme araçlarında tartışma forumları yer almaktadır. Moodle da eğitmen araçları diğerlerine göre üstün özelliklere sahiptir. Haftalık veya tartışma temelli sosyal formatta kurslar oluşturulmakta, haftalık ders formatında öğrencilere atana her bir aktivite veya kaynak farklı olmaktadır. Dersin anlaşılabilirliğini ölçmek için sınav oluşturma modülü kullanılarak sorular hazırlanabilir. Öğrencilerin dersler ilgili aktiviteleri de detaylı olarak izlenebilmektedir. Moodle çoklu dil desteği, menü görünümü, menü görünümünün kişiselleştirilmesi, maliyet gibi kullanım özellikleri tarafından karşılaştırıldığında da öne çıkmaktadır. Çoklu dil desteği sayesinde bir çok dile çevrilebilir. Bu çalışmada joomla ve moodle kullanılmasının en önemli nedenlerinden biri devamlı yeni sürümlerinin çıkması bu sayede hep güncel kalmasıdır. Devamlı yeni modüller eklenerek geliştirilmesi, dünya çapında en çok kullanılan EYS ve İYS oldukları için yardım gerektiren konularda daha çok bilgi ve kaynak bulunması kolaydır.

Bu çalışmada diğer EYS sistemlerinin dışında joomdle sayesinde iki yönetim sistemi birleştirilmiştir. Bu sayede kullanıcı bir sisteme kayıt olduğu zaman iki sistemde de kayıtlı olarak görülecektir. Bu çalışmada öğrenciler sisteme kendileri kayıt olmaktadır. Fakat eğitimcileri yönetici sisteme kaydetmektedir. Kullandığımız yönetim sistemlerin kendi modülleri vardır. Bu entegrasyon sayesinde iki sisteminde modülleri ortak olarak kullanır. Bu sayede hem görsel açıdan daha sade, kullanışlı bir ana sayfa oluşturuldu. Kullanılacak modül sayısı arttığı için daha zengin bir sistem oluşturulabilir.

KAYNAKÇA

ARI, M., Internet Tabanlı Uzaktan Eğitim Teknolojilerinde Wimax Esnekliği, Enformatik Bölümü Çankırı Karatekin Üniversitesi ss.1.

ÇOKETİN, Bahadır. (2006). Php ve Mysql Tabanlı Uzaktan Eğitim Modülü, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kütahya, ss. 16-17.

Deperlioğlu, Ö. E-Eğitim Portalı İçin Gerekli Yazılımlar ve Önemi ss.5. http://www.slideshare.net/ilhaps/uzaktan-eitim)

GÖKTAŞ İ., KAYRİ, M. (2005) E-Öğrenme ve Türkiye Açısından Sorunlar, Çözüm Önerileri, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi, 2, (2) 8.

Gürol M. Sevindik, T. (2001). İnternet tabanlı uzaktan Eğitim Uygulamaları, İnternet Haftası İnternet ve Eğitim, Elazığ. 94.

Kaya Z., Önder, H.H. (2001). İnternet Yoluyla Eğitimde Ekonomi, Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu, Sakarya, ss.15-18.

Mısırlı, Z.A, (2007). Web Tabanlı Öğrenme Yönetim Sistemine İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri, Yüksek Lisans Tezi T.C.Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitim Ana Bilim Dalı, ss. 34-37.

Nart, B. (2007) Uzaktan Eğitim için Sınav Modülünün Hazırlanması, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstirüsü, Ankara, ss.2-9.

ODTÜ Bilgisayar Topluluğu, Açık Kaynak Kodlu Yazılım Nedir? http://www.cclub.metu.edu.tr/nenedir/A%C3%A7%C4%B1k+Kaynak+Kodlu+Yaz%C4% B1%C4%B1m+(Open+Source+Software)+Nedir%3F (22.03.2012)

Ökmen, K.A. ÇOMÜ Enformatik Bölümü, Yazılım. Telif Hakları ve Özgür/Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kavramları Ders Notu, ss.8-10. <u>http://members.comu.edu.tr/kemal/doc/oakky.pdf</u> (01.04.2012)

ÖZDİL, Bülent. (Lv.Yzb.) Yrd.Doç.Dr..Astğm.Adnan ÇELİK (2000) İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim http:// ab.org.tr/ab2000/dokumanlar/**ozdil**.rtf (05.04.2012)

Result Report "Evaluating Digital Distance Learning Programs and Activities: Studies, Practices, and Recommendations", World Bank Institute of the World Bank, October 2001.

SARIGÜL, K. (2010). Açık Kaynak Kodlu Yazılımlar-İçerik Yönetim Sistemleri-Joomla <u>http://www.kerimsarigul.com/yazilarim/acik-kaynak-kodlu-yazilimlar-icerik-yonetim-</u> <u>sistemleri-joomla (01.04.2012)</u>

İNTERNET KAYNAKLARI

http://www.hostturka.com/knowledgebase.php?action=displayarticle&id=19 (22.03.20102) http://www.ceng.metu.edu.tr/~e1448737/ceit321/proje/week1_reading_1.php (03.05.2012) Uzaktan eğitimde eğitimcinin rolü ve sorumlukları http://www.pa.edu.tr/APP_DOCUMENTS/D478B2AD-3813-4555-9629-6332F8CF8D33/cms_statik/dergiler/polisbilimleri/2012/7%20makale%20153-186.pdf) Polis Bilimleri Dergisi Cilt:13-4

Joomla! nedir? <u>http://www.joomlatr.org/index.php/joomla-nedir.html (01.03.2012)</u> Drupal nedir? <u>http://www.sanalkurs.net/forum/drupal/drupal-nedir/</u> (01.03.2012)

İçerik Yönetim Sistemleri–CMS(2010) http://www.tekhost.net/destek/knowledgebase.php?article=30 (01.03.2012)

Php Nuke Nedir? (2010) <u>http://benyaziyorum.blogcu.com/php-nuke-nedir/6382544</u> (20.03.2012)

Joomdle features <u>http://www.joomdle.com/en/features</u> (10.03.2012)

EKLER

EK 1:

Joomla Moodle Entegrasyonu sql veritabanı kodları

-- Tablo yapısı `jos_joomdle_bundles`

CREATE TABLE IF NOT EXISTS `jos_joomdle_bundles` (

`id` int(11) NOT NULL auto_increment,

`courses` text NOT NULL,

`cost` float NOT NULL,

`currency` varchar(32) NOT NULL,

`name` varchar(255) NOT NULL,

`description` text NOT NULL,

PRIMARY KEY (`id`)

) ENGINE=MyISAM DEFAULT CHARSET=utf8 AUTO_INCREMENT=1;

-- Tablo yapısı `jos_joomdle_course_applications`

CREATE TABLE IF NOT EXISTS `jos_joomdle_course_applications` (

`id` int(11) NOT NULL auto_increment,

`user_id` int(11) NOT NULL,

`course_id` int(11) NOT NULL,

`state` int(11) NOT NULL,

`application_date` date time NOT NULL,

`confirmation_date` datetime NOT NULL,

`motivation` text NOT NULL,

`experience` text NOT NULL,

PRIMARY KEY (`id`)

) ENGINE=MyISAM DEFAULT CHARSET=utf8 AUTO_INCREMENT=1;

-- Tablo yapısı `jos_joomdle_field_mappings`

CREATE TABLE IF NOT EXISTS `jos_joomdle_field_mappings` (

`id` int(11) NOT NULL auto_increment,

'joomla_app' varchar(45) NOT NULL,

`joomla_field` varchar(45) NOT NULL,

`moodle_field` varchar(45) NOT NULL,

PRIMARY KEY (`id`)

) ENGINE=MyISAM DEFAULT CHARSET=utf8 AUTO_INCREMENT=1;

-- Tablo yapısı `jos_joomdle_mailinglists`

CREATE TABLE IF NOT EXISTS `jos_joomdle_mailinglists` (

`id` int(11) NOT NULL auto_increment,

`course_id` int(11) NOT NULL,

`list_id` int(11) NOT NULL,

`type` varchar(32) NOT NULL,

PRIMARY KEY (`id`)

) ENGINE=MyISAM DEFAULT CHARSET=utf8 AUTO_INCREMENT=1;

-- Tablo yapısı`jos_joomdle_profiletypes`

CREATE TABLE IF NOT EXISTS `jos_joomdle_profiletypes` (

`id` int(11) NOT NULL auto_increment,

`profiletype_id` int(11) NOT NULL,

`create_on_moodle` int(11) NOT NULL,

`moodle_role` int(11) NOT NULL,

PRIMARY KEY (`id`)

) ENGINE=MyISAM DEFAULT CHARSET=utf8 AUTO_INCREMENT=1;

-- Tablo yapısı `jos_joomdle_purchased_courses`

CREATE TABLE IF NOT EXISTS `jos_joomdle_purchased_courses` (

`id` int(11) NOT NULL auto_increment,

`user_id` int(11) NOT NULL,

`course_id` int(11) NOT NULL,

`num` int(11) NOT NULL,

PRIMARY KEY (`id`)

) ENGINE=MyISAM DEFAULT CHARSET=utf8 AUTO_INCREMENT=1;

EK 2 :

"Moodle ve Joomla entegrasynu sonucu aşağıdaki plugin satırları bilgileri kullanılarak Joomla-Moodle arasında bilgi alışverişi sağlanmıştır."

Örneğin 493 numaralı plugin Joomla moodle entegrasyonu için kullanılmıştır. (493, 'auth_joomdle', 'version', '2008080183'), "Joomla - moodle entegrasyonu satırı"

SET SQL_MODE="NO_AUTO_VALUE_ON_ZERO";

SET time_zone = "+00:00";

-- Tablo yapısı `mdl_config_plugins`

CREATE TABLE IF NOT EXISTS `mdl_config_plugins` (

`id` bigint(10) unsigned NOT NULL auto_increment,

'plugin' varchar(100) NOT NULL default 'core',

`name` varchar(100) NOT NULL de fault ",

`value` text NOT NULL,

PRIMARY KEY (`id`),

UNIQUE KEY `mdl_confplug_plunam_uix` (`plugin`,`name`)

) ENGINE=InnoDB DEFAULT CHARSET=utf8 COMMENT='Moodle modules and plugins configuration variables' AUTO_INCREMENT=523 ;

-- Tablo döküm verisi `mdl_config_plugins`

INSERT INTO `mdl_config_plugins` (`id`, `plugin`, `name`, `value`) VALUES

(1, 'moodlecourse', 'format', 'weeks'),

- (2, 'moodlecourse', 'numsections', '10'),
- (3, 'moodlecourse', 'hiddensections', '0'),
- (4, 'moodlecourse', 'newsitems', '5'),
- (5, 'moodlecourse', 'showgrades', '1'),
- (6, 'moodlecourse', 'showreports', '0'),
- (7, 'moodlecourse', 'maxbytes', '2097152'),

- (8, 'moodlecourse', 'groupmode', '0'),
- (9, 'moodlecourse', 'groupmodeforce', '0'),
- (10, 'moodlecourse', 'visible', '1'),
- (11, 'moodlecourse', 'lang', "),
- (12, 'moodlecourse', 'enablecompletion', '0'),
- (13, 'moodlecourse', 'completionstartonenrol', '0'),
- (14, 'backup', 'backup_general_users', '1'),
- (15, 'backup', 'backup_general_users_locked', '0'),
- (16, 'backup', 'backup_general_anonymize', '0'),
- (17, 'backup', 'backup_general_anonymize_locked', '0'),
- (18, 'backup', 'backup_general_role_assignments', '1'),
- (19, 'backup', 'backup_general_role_assignments_locked', '0'),
- (20, 'backup', 'backup_general_user_files', '1'),
- (21, 'backup', 'backup_general_user_files_locked', '0'),
- (22, 'backup', 'backup_general_activities', '1'),
- (23, 'backup', 'backup_general_activities_locked', '0'),
- (24, 'backup', 'backup_general_blocks', '1'),
- (25, 'backup', 'backup_general_blocks_locked', '0'),
- (26, 'backup', 'backup_general_filters', '1'),
- (27, 'backup', 'backup_general_filters_locked', '0'),
- (28, 'backup', 'backup_general_comments', '1'),
- (29, 'backup', 'backup_general_comments_locked', '0'),
- (30, 'backup', 'backup_general_userscompletion', '1'),
- (31, 'backup', 'backup_general_userscompletion_locked', '0'),
- (32, 'backup', 'backup_general_logs', '0'),

- (33, 'backup', 'backup_general_logs_locked', '0'),
- (34, 'backup', 'backup_general_histories', '0'),
- (35, 'backup', 'backup_general_histories_locked', '0'),
- (36, 'backup', 'backup_auto_active', '0'),
- (37, 'backup', 'backup_auto_weekdays', '0000000'),
- (38, 'backup', 'backup_auto_hour', '0'),
- (39, 'backup', 'backup_auto_minute', '0'),
- (40, 'backup', 'backup_auto_storage', '0'),
- (41, 'backup', 'backup_auto_destination', "),
- (42, 'backup', 'backup_auto_keep', '1'),
- (43, 'backup', 'backup_auto_users', '1'),
- (44, 'backup', 'backup_auto_role_assignments', '1'),
- (45, 'backup', 'backup_auto_user_files', '1'),
- (46, 'backup', 'backup_auto_activities', '1'),
- (47, 'backup', 'backup_auto_blocks', '1'),
- (48, 'backup', 'backup_auto_filters', '1'),
- (49, 'backup', 'backup_auto_comments', '1'),
- (50, 'backup', 'backup_auto_userscompletion', '1'),
- (51, 'backup', 'backup_auto_logs', '0'),
- (52, 'backup', 'backup_auto_histories', '0'),
- (53, 'enrol_database', 'dbtype', "),
- (54, 'enrol_database', 'dbhost', 'localhost'),
- (55, 'enrol_database', 'dbuser', "),
- (56, 'enrol_database', 'dbpass', "),
- (57, 'enrol_database', 'dbname', "),

- (58, 'enrol_database', 'dbencoding', 'utf-8'),
- (59, 'enrol_database', 'dbsetupsql', "),
- (60, 'enrol_database', 'dbsybasequoting', '0'),
- (61, 'enrol_database', 'debugdb', '0'),
- (62, 'enrol_database', 'localcoursefield', 'idnumber'),
- (63, 'enrol_database', 'localuserfield', 'idnumber'),
- (64, 'enrol_database', 'localrolefield', 'shortname'),
- (65, 'enrol_database', 'remoteenroltable', "),
- (66, 'enrol_database', 'remote course field', "),
- (67, 'enrol_database', 'remoteuserfield', "),
- (68, 'enrol_database', 'remoterolefield', "),
- (69, 'enrol_database', 'ignore hiddencourses', '0'),
- (70, 'enrol_database', 'unenrolaction', '0'),
- (71, 'enrol_database', 'newcoursetable', "),
- (72, 'enrol_database', 'newcoursefullname', 'fullname'),
- (73, 'enrol_database', 'newcourse shortname', 'shortname'),
- (74, 'enrol_database', 'newcourseidnumber', 'idnumber'),
- (75, 'enrol_database', 'newcoursecategory', "),
- (76, 'enrol_database', 'templatecourse', "),
- (77, 'enrol_flatfile', 'location', "),
- (78, 'enrol_flatfile', 'mailstudents', '0'),
- (79, 'enrol_flatfile', 'mailteachers', '0'),
- (80, 'enrol_flatfile', 'mailadmins', '0'),
- (81, 'enrol_guest', 'requirepassword', '0'),
- (82, 'enrol_guest', 'usepasswordpolicy', '0'),

- (83, 'enrol_guest', 'showhint', '0'),
- (84, 'enrol_guest', 'defaultenrol', '1'),
- (85, 'enrol_guest', 'status', '1'),
- (86, 'enrol_guest', 'status_adv', '0'),
- (87, 'enrol_imsenterprise', 'imsfile location', "),
- (88, 'enrol_imsenterprise', 'logtolocation', "),
- (89, 'enrol_imsenterprise', 'mailadmins', '0'),
- (90, 'enrol_imsenterprise', 'createnewusers', '0'),
- (91, 'enrol_imsenterprise', 'imsdeleteusers', '0'),
- (92, 'enrol_imsenterprise', 'fixcaseusernames', '0'),
- (93, 'enrol_imsenterprise', 'fixcasepersonalnames', '0'),
- (94, 'enrol_imsenterprise', 'imssourcedidfallback', '0'),
- (95, 'enrol_imsenterprise', 'truncatecoursecodes', '0'),
- (96, 'enrol_imsenterprise', 'createnewcourses', '0'),
- (97, 'enrol_imsenterprise', 'createnewcategories', '0'),
- (98, 'enrol_imsenterprise', 'imsunenrol', '0'),
- (99, 'enrol_imsenterprise', 'imsrestricttarget', "),
- (100, 'enrol_imsenterprise', 'imscapitafix', '0'),
- (101, 'enrol_manual', 'defaultenrol', '1'),
- (102, 'enrol_manual', 'status', '0'),
- (103, 'enrol_manual', 'enrolperiod', '0'),
- (104, 'enrol_paypal', 'paypalbusiness', "),
- (105, 'enrol_paypal', 'mailstudents', '0'),
- (106, 'enrol_paypal', 'mailteachers', '0'),
- (107, 'enrol_paypal', 'mailadmins', '0'),

- (108, 'enrol_paypal', 'status', '1'),
- (109, 'enrol_paypal', 'cost', '0'),
- (110, 'enrol_paypal', 'currency', 'USD'),
- (111, 'enrol_paypal', 'enrolperiod', '0'),
- (112, 'enrol_self', 'requirepassword', '0'),
- (113, 'enrol_self', 'usepasswordpolicy', '0'),
- (114, 'enrol_self', 'showhint', '0'),
- (115, 'enrol_self', 'defaultenrol', '1'),
- (116, 'enrol_self', 'status', '1'),
- (117, 'enrol_self', 'groupkey', '0'),
- (118, 'enrol_self', 'enrolperiod', '0'),
- (119, 'enrol_self', 'longtimenosee', '0'),
- (120, 'enrol_self', 'maxenrolled', '0'),
- (121, 'enrol_self', 'sendcourse welcomemessage', '1'),
- (122, 'editor_tinymce', 'spellengine', 'GoogleSpell'),
- (123, 'filter_urltolink', 'formats', '0'),
- (124, 'filter_urltolink', 'embedimages', '1'),
- (125, 'filter_emoticon', 'formats', '1,4,0'),
- (126, 'theme_arialist', 'logo', "),
- (127, 'theme_arialist', 'tagline', "),
- (128, 'theme_arialist', 'linkcolor', '#f25f0f'),
- (129, 'theme_arialist', 'regionwidth', '250'),
- (130, 'theme_arialist', 'customcss', "),
- (131, 'theme_brick', 'logo', "),
- (132, 'theme_brick', 'linkcolor', '#06365b'),

- (133, 'theme_brick', 'linkhover', '#5487ad'),
- (134, 'theme_brick', 'maincolor', '#8e2800'),
- (135, 'theme_brick', 'maincolorlink', '#fff0a5'),
- (136, 'theme_brick', 'headingcolor', '#5c3500'),
- (137, 'theme_formal_white', 'fontsizereference', '13'),
- (138, 'theme_formal_white', 'noframe', '0'),
- (139, 'theme_formal_white', 'displaylogo', '1'),
- (140, 'theme_formal_white', 'logo', "),
- (141, 'theme_formal_white', 'headerbgc', '#E3DFD4'),
- (142, 'theme_formal_white', 'blockcontentbgc', '#F6F6F6'),
- (143, 'theme_formal_white', 'lblockcolumnbgc', '#E3DFD4'),
- (144, 'theme_formal_white', 'rblockcolumnbgc', "),
- (145, 'theme_formal_white', 'blockcolumnwidth', '200'),
- (146, 'theme_formal_white', 'footnote', "),
- (147, 'theme_formal_white', 'customcss', "),
- (148, 'theme_fusion', 'linkcolor', '#2d83d5'),
- (149, 'theme_fusion', 'tagline', "),
- (150, 'theme_fusion', 'footertext', "),
- (151, 'theme_fusion', 'customcss', "),
- (152, 'theme_magazine', 'background', "),
- (153, 'theme_magazine', 'logo', "),
- (154, 'theme_magazine', 'linkcolor', '#32529a'),
- (155, 'theme_magazine', 'link hover', '#4e2300'),
- (156, 'theme_magazine', 'maincolor', '#002f2f'),
- (157, 'theme_magazine', 'maincoloraccent', '#092323'),

- (158, 'theme_magazine', 'headingcolor', '#4e0000'),
- (159, 'theme_magazine', 'blockcolor', '#002f2f'),
- (160, 'theme_magazine', 'forumback', '#e6e2af'),
- (161, 'theme_nimble', 'tagline', "),
- (162, 'theme_nimble', 'footerline', "),
- (163, 'theme_nimble', 'backgroundcolor', '#454545'),
- (164, 'theme_nimble', 'linkcolor', '#2a65b1'),
- (165, 'theme_nimble', 'linkhover', '#222222'),
- (166, 'theme_nonzero', 'regionprewidth', '200'),
- (167, 'theme_nonzero', 'regionpostwidth', '200'),
- (168, 'theme_nonzero', 'customcss', "),
- (169, 'theme_overlay', 'linkcolor', '#428ab5'),
- (170, 'theme_overlay', 'headercolor', '#2a4c7b'),
- (171, 'theme_overlay', 'footertext', "),
- (172, 'theme_overlay', 'customcss', "),
- (173, 'theme_sky_high', 'logo', "),
- (174, 'theme_sky_high', 'regionwidth', '240'),
- (175, 'theme_sky_high', 'footnote', "),
- (176, 'theme_sky_high', 'customcss', "),
- (177, 'theme_splash', 'logo', "),
- (178, 'theme_splash', 'tagline', 'Virtual learning center'),
- (179, 'theme_splash', 'hide_tagline', '0'),
- (180, 'theme_splash', 'footnote', "),
- (181, 'theme_splash', 'customcss', "),
- (190, 'auth_cas', 'version', '2010072600'),

- (192, 'auth_db', 'version', '2009112400'),
- (194, 'auth_fc', 'version', '2009112400'),
- (196, 'auth_imap', 'version', '2009112400'),
- (198, 'auth_ldap', 'version', '2010072600'),
- (200, 'auth_manual', 'version', '2011022700'),
- (201, 'auth_mnet', 'version', '2010071300'),
- (203, 'auth_nntp', 'version', '2009112400'),
- (205, 'auth_pam', 'version', '2009112400'),
- (207, 'auth_pop3', 'version', '2009112400'),
- (209, 'auth_radius', 'version', '2009112400'),
- (211, 'auth_shibboleth', 'version', '2009112400'),
- (213, 'enrol_authorize', 'version', '2010081203'),
- (214, 'enrol_category', 'version', '2010061500'),
- (216, 'enrol_cohort', 'version', '2010073100'),
- (217, 'enrol_database', 'version', '2010073101'),
- (219, 'enrol_flatfile', 'version', '2010091400'),
- (220, 'enrol_guest', 'version', '2010081800'),
- (221, 'enrol_imsenterprise', 'version', '2011013000'),
- (223, 'enrol_ldap', 'version', '2010071100'),
- (225, 'enrol_manual', 'version', '2010071201'),
- (227, 'enrol_meta', 'version', '2010073100'),
- (229, 'enrol_mnet', 'version', '2010071701'),
- (230, 'enrol_paypal', 'version', '2010073100'),
- (231, 'enrol_self', 'version', '2010090501'),
- (233, 'message_email', 'version', '2010090501'),

- (235, 'message_jabber', 'version', '2010090501'),
- (237, 'message_popup', 'version', '2010090501'),
- (241, 'filter_emoticon', 'version', '2010102300'),
- (242, 'filter_mediaplugin', 'version', '2011030900'),
- (244, 'filter_tex', 'version', '2011031301'),
- (246, 'filter_urltolink', 'version', '2010100500'),
- (247, 'editor_textarea', 'version', '2010090501'),
- (248, 'editor_tinymce', 'version', '2010093000'),
- (249, 'report_courseoverview', 'version', '2010090501'),
- (250, 'report_customlang', 'version', '2011041900'),
- (251, 'report_questioninstances', 'version', '2010090501'),
- (252, 'report_security', 'version', '2010090501'),
- (253, 'report_unittest', 'version', '2010090501'),
- (254, 'report_unsuproles', 'version', '2010071800'),
- (255, 'coursereport_completion', 'version', '2010090501'),
- (256, 'coursereport_log', 'version', '2010090501'),
- (257, 'coursereport_outline', 'version', '2010090501'),
- (258, 'coursereport_participation', 'version', '2010090501'),
- (259, 'coursereport_progress', 'version', '2010090501'),
- (260, 'coursereport_stats', 'version', '2010090501'),
- (261, 'gradeexport_ods', 'version', '2010090501'),
- (262, 'gradeexport_txt', 'version', '2010090501'),
- (263, 'gradeexport_xls', 'version', '2010090501'),
- (264, 'gradeexport_xml', 'version', '2010090501'),
- (265, 'gradeimport_csv', 'version', '2010090501'),

- (266, 'gradeimport_xml', 'version', '2010090501'),
- (267, 'gradereport_grader', 'version', '2010090501'),
- (268, 'gradereport_outcomes', 'version', '2010090501'),
- (269, 'gradereport_overview', 'version', '2010090501'),
- (270, 'gradereport_user', 'version', '2010090501'),
- (271, 'mnetservice_enrol', 'version', '2010071700'),
- (272, 'webservice_amf', 'version', '2009101900'),
- (273, 'webservice_rest', 'version', '2009100800'),
- (274, 'webservice_soap', 'version', '2009101900'),
- (275, 'webservice_xmlrpc', 'version', '2009101900'),
- (276, 'repository_alfresco', 'version', '2010050700'),
- (277, 'repository_boxnet', 'version', '2009080105'),
- (278, 'repository_coursefiles', 'version', '2010083100'),
- (279, 'repository_dropbox', 'version', '2010051400'),
- (280, 'repository_filesystem', 'version', '2009080102'),
- (281, 'repository_flickr', 'version', '2009080102'),
- (282, 'repository_flickr_public', 'version', '2009080102'),
- (283, 'repository_googledocs', 'version', '2009080102'),
- (284, 'repository_local', 'version', '2009080102'),
- (286, 'local', 'enablecourseinstances', '0'),
- (287, 'local', 'enableuserinstances', '0'),
- (288, 'repository_merlot', 'version', '2009111301'),
- (289, 'repository_picasa', 'version', '2009080102'),
- (290, 'repository_recent', 'version', '2010042202'),
- (292, 'recent', 'enablecourseinstances', '0'),
- (293, 'recent', 'enableuserinstances', '0'),
- (294, 'repository_s3', 'version', '2009080102'),
- (295, 'repository_upload', 'version', '2009080102'),
- (297, 'upload', 'enablecourseinstances', '0'),
- (298, 'upload', 'enableuserinstances', '0'),
- (299, 'repository_url', 'version', '2009080102'),
- (300, 'repository_user', 'version', '2010052700'),
- (302, 'user', 'enablecourseinstances', '0'),
- (303, 'user', 'enableuserinstances', '0'),
- (304, 'repository_webdav', 'version', '2009080102'),
- (305, 'repository_wikimedia', 'version', '2009080102'),
- (306, 'repository_youtube', 'version', '2009080102'),
- (307, 'portfolio_boxnet', 'version', '2010090501'),
- (308, 'portfolio_download', 'version', '2010090501'),
- (309, 'portfolio_flickr', 'version', '2010090501'),
- (310, 'portfolio_googledocs', 'version', '2010090501'),
- (311, 'portfolio_mahara', 'version', '2010090501'),
- (312, 'portfolio_picasa', 'version', '2010090501'),
- (313, 'qtype_calculated', 'version', '2010090501'),
- (314, 'qtype_essay', 'version', '2010090501'),
- (315, 'qtype_match', 'version', '2010090501'),
- (316, 'qtype_multianswer', 'version', '2010090501'),
- (317, 'qtype_multichoice', 'version', '2010090501'),
- (318, 'qtype_numerical', 'version', '2010090501'),
- (319, 'qtype_randomsamatch', 'version', '2010090501'),

- (320, 'qtype_shortanswer', 'version', '2010090501'),
- (321, 'qtype_truefalse', 'version', '2010090501'),
- (322, 'theme_formal_white', 'version', '2011061301'),
- (324, 'assignment_online', 'version', '2010090501'),
- (325, 'quiz_overview', 'version', '2009091400'),
- (326, 'quiz_statistics', 'version', '2008112103'),
- (328, 'workshopform_accumulative', 'version', '2010091700'),
- (330, 'workshopform_comments', 'version', '2010091700'),
- (332, 'workshopform_numerrors', 'version', '2010091700'),
- (334, 'workshopform_rubric', 'version', '2010091700'),
- (336, 'workshopeval_best', 'version', '2010090501'),
- (337, 'folder', 'require modintro', '1'),
- (338, 'imscp', 'require modintro', '1'),
- (339, 'imscp', 'keepold', '1'),
- (340, 'imscp', 'keepold_adv', '0'),
- (341, 'page', 'requiremodintro', '1'),
- (342, 'page', 'displayoptions', '5'),
- (343, 'page', 'printheading', '1'),
- (344, 'page', 'printheading_adv', '0'),
- (345, 'page', 'printintro', '0'),
- (346, 'page', 'printintro_adv', '0'),
- (347, 'page', 'display', '5'),
- (348, 'page', 'display_adv', '1'),
- (349, 'page', 'popup width', '620'),
- (350, 'page', 'popupwidth_adv', '1'),

- (351, 'page', 'popupheight', '450'),
- (352, 'page', 'popupheight_adv', '1'),
- (353, 'quiz', 'timelimit', '0'),
- (354, 'quiz', 'timelimit_adv', '0'),
- (355, 'quiz', 'attempts', '0'),
- (356, 'quiz', 'attempts_adv', '0'),
- (357, 'quiz', 'grademethod', '1'),
- (358, 'quiz', 'grademethod_adv', '0'),
- (359, 'quiz', 'maximumgrade', '10'),
- (360, 'quiz', 'shufflequestions', '0'),
- (361, 'quiz', 'shufflequestions_adv', '0'),
- (362, 'quiz', 'questionsperpage', '1'),
- (363, 'quiz', 'questionsperpage_adv', '0'),
- (364, 'quiz', 'shuffleanswers', '1'),
- (365, 'quiz', 'shuffleanswers_adv', '0'),
- (366, 'quiz', 'optionflags', '1'),
- (367, 'quiz', 'optionflags_adv', '0'),
- (368, 'quiz', 'penaltyscheme', '1'),
- (369, 'quiz', 'penaltyscheme_adv', '1'),
- (370, 'quiz', 'attemptonlast', '0'),
- (371, 'quiz', 'attemptonlast_adv', '1'),
- (372, 'quiz', 'review', '1073741823'),
- (373, 'quiz', 'review_adv', '0'),
- (374, 'quiz', 'showuserpicture', '0'),
- (375, 'quiz', 'showuserpicture_adv', '0'),

- (376, 'quiz', 'decimalpoints', '2'),
- (377, 'quiz', 'decimalpoints_adv', '0'),
- (378, 'quiz', 'questiondecimalpoints', '-1'),
- (379, 'quiz', 'questiondecimalpoints_adv', '0'),
- (380, 'quiz', 'showblocks', '0'),
- (381, 'quiz', 'showblocks_adv', '1'),
- (382, 'quiz', 'password', "),
- (383, 'quiz', 'password_adv', '0'),
- (384, 'quiz', 'subnet', "),
- (385, 'quiz', 'subnet_adv', '0'),
- (386, 'quiz', 'delay1', '0'),
- (387, 'quiz', 'delay1_adv', '0'),
- (388, 'quiz', 'delay2', '0'),
- (389, 'quiz', 'delay2_adv', '0'),
- (390, 'quiz', 'popup', '0'),
- (391, 'quiz', 'popup_adv', '1'),
- (392, 'resource', 'framesize', '130'),
- (393, 'resource', 'require modintro', '1'),
- (394, 'resource', 'displayoptions', '0,1,4,5,6'),
- (395, 'resource', 'printheading', '0'),
- (396, 'resource', 'printheading_adv', '0'),
- (397, 'resource', 'printintro', '1'),
- (398, 'resource', 'printintro_adv', '0'),
- (399, 'resource', 'display', '0'),
- (400, 'resource', 'display_adv', '0'),

- (401, 'resource', 'popupwidth', '620'),
- (402, 'resource', 'popupwidth_adv', '1'),
- (403, 'resource', 'popupheight', '450'),
- (404, 'resource', 'popupheight_adv', '1'),
- (405, 'resource', 'filterfiles', '0'),
- (406, 'resource', 'filterfiles_adv', '1'),
- (407, 'scorm', 'grademethod', '1'),
- (408, 'scorm', 'maxgrade', '100'),
- (409, 'scorm', 'maxattempts', '0'),
- (410, 'scorm', 'displayattemptstatus', '0'),
- (411, 'scorm', 'displaycoursestructure', '0'),
- (412, 'scorm', 'forcecompleted', '0'),
- (413, 'scorm', 'forcenewattempt', '0'),
- (414, 'scorm', 'lastattemptlock', '0'),
- (415, 'scorm', 'whatgrade', '0'),
- (416, 'scorm', 'framewidth', '100'),
- (417, 'scorm', 'frameheight', '500'),
- (418, 'scorm', 'popup', '0'),
- (419, 'scorm', 'resizable', '0'),
- (420, 'scorm', 'scrollbars', '0'),
- (421, 'scorm', 'directories', '0'),
- (422, 'scorm', 'location', '0'),
- (423, 'scorm', 'menubar', '0'),
- (424, 'scorm', 'toolbar', '0'),
- (425, 'scorm', 'status', '0'),

- (426, 'scorm', 'skipview', '0'),
- (427, 'scorm', 'hidebrowse', '0'),
- (428, 'scorm', 'hidetoc', '0'),
- (429, 'scorm', 'hidenav', '0'),
- (430, 'scorm', 'auto', '0'),
- (431, 'scorm', 'updatefreq', '0'),
- (432, 'scorm', 'allowtypeexternal', '0'),
- (433, 'scorm', 'allowtypelocalsync', '0'),
- (434, 'scorm', 'allowtypeimsrepository', '0'),
- (435, 'scorm', 'forcejavascript', '1'),
- (436, 'scorm', 'allowapidebug', '0'),
- (437, 'scorm', 'apidebugmask', '.*'),
- (438, 'url', 'framesize', '130'),
- (439, 'url', 'require modintro', '1'),
- (440, 'url', 'secretphrase', "),
- (441, 'url', 'rolesinparams', '0'),
- (442, 'url', 'displayoptions', '0,1,5,6'),
- (443, 'url', 'printheading', '0'),
- (444, 'url', 'printheading_adv', '0'),
- (445, 'url', 'printintro', '1'),
- (446, 'url', 'printintro_adv', '0'),
- (447, 'url', 'display', '0'),
- (448, 'url', 'display_adv', '0'),
- (449, 'url', 'popupwidth', '620'),
- (450, 'url', 'popupwidth_adv', '1'),

- (451, 'url', 'popupheight', '450'),
- (452, 'url', 'popupheight_adv', '1'),
- (453, 'workshop', 'grade', '80'),
- (454, 'workshop', 'gradinggrade', '20'),
- (455, 'workshop', 'gradedecimals', '0'),
- (456, 'workshop', 'maxbytes', '0'),
- (457, 'workshop', 'strategy', 'accumulative'),
- (458, 'workshop', 'examplesmode', '0'),
- (459, 'workshopallocation_random', 'numofreviews', '5'),
- (460, 'workshopform_numerrors', 'grade0', 'No'),
- (461, 'workshopform_numerrors', 'grade1', 'Yes'),
- (462, 'workshopeval_best', 'comparison', '5'),
- (463, 'blocks/section_links', 'numsections1', '22'),
- (464, 'blocks/section_links', 'incby1', '2'),
- (465, 'blocks/section_links', 'numsections2', '40'),
- (466, 'blocks/section_links', 'incby2', '5'),
- (467, 'enrol_cohort', 'roleid', '5'),
- (468, 'enrol_database', 'defaultrole', '5'),
- (469, 'enrol_database', 'defaultcategory', '1'),
- (470, 'enrol_flatfile', 'map_1', 'manager'),
- (471, 'enrol_flatfile', 'map_2', 'coursecreator'),
- (472, 'enrol_flatfile', 'map_3', 'editingteacher'),
- (473, 'enrol_flatfile', 'map_4', 'teacher'),
- (474, 'enrol_flatfile', 'map_5', 'student'),
- (475, 'enrol_flatfile', 'map_6', 'guest'),

- (476, 'enrol_flatfile', 'map_7', 'user'),
- (477, 'enrol_flatfile', 'map_8', 'frontpage'),
- (478, 'enrol_imsenterprise', 'imsrolemap01', '5'),
- (479, 'enrol_imsenterprise', 'imsrolemap02', '3'),
- (480, 'enrol_imsenterprise', 'imsrolemap03', '3'),
- (481, 'enrol_imsenterprise', 'imsrolemap04', '5'),
- (482, 'enrol_imsenterprise', 'imsrolemap05', '0'),
- (483, 'enrol_imsenterprise', 'imsrolemap06', '4'),
- (484, 'enrol_imsenterprise', 'imsrolemap07', '0'),
- (485, 'enrol_imsenterprise', 'imsrolemap08', '4'),
- (486, 'enrol_manual', 'roleid', '5'),
- (487, 'enrol_meta', 'nosyncroleids', "),
- (488, 'enrol_mnet', 'roleid', '5'),
- (489, 'enrol_mnet', 'roleid_adv', '1'),
- (490, 'enrol_paypal', 'roleid', '5'),
- (491, 'enrol_self', 'roleid', '5'),
- (492, 'enrol_ldap', 'objectclass', '(objectClass=*)'),
- (493, 'auth_joomdle', 'version', '2008080183'), "Joomla moodle entegrasyonu satırı"
- (494, 'enrol_flatfile', 'map_9', 'ws'),
- (495, 'auth/joomdle', 'joomla_version', 'j15'),
- (496, 'auth/joomdle', 'connection_method', 'fgc'),
- (497, 'auth/joomdle', 'sync_to_joomla', '1'),
- (498, 'auth/joomdle', 'joomla_lang', "),
- (499, 'auth/joomdle', 'joomla_sef, '0'),
- (500, 'auth/joomdle', 'jomsocial_activities', '1'),

- (501, 'auth/joomdle', 'jomsocial_groups', '1'),
- (502, 'auth/joomdle', 'jomsocial_groups_delete', '1'),
- (503, 'auth/joomdle', 'auto_sell', '1'),
- (504, 'auth/joomdle', 'enrol_parents', '1'),
- (505, 'auth/joomdle', 'parent_role_id', "),
- (506, 'auth/joomdle', 'give_points', '0'),
- (507, 'auth/joomdle', 'auto_mailing_lists', '0'),
- (508, 'auth/joomdle', 'field_lock_firstname', 'unlocked'),
- (509, 'auth/joomdle', 'field_lock_lastname', 'unlocked'),
- (510, 'auth/joomdle', 'field_lock_email', 'unlocked'),
- (511, 'auth/joomdle', 'field_lock_city', 'unlocked'),
- (512, 'auth/joomdle', 'field_lock_country', 'unlocked'),
- (513, 'auth/joomdle', 'field_lock_lang', 'unlocked'),
- (514, 'auth/joomdle', 'field_lock_description', 'unlocked'),
- (515, 'auth/joomdle', 'field_lock_url', 'unlocked'),
- (516, 'auth/joomdle', 'field_lock_idnumber', 'unlocked'),
- (517, 'auth/joomdle', 'field_lock_institution', 'unlocked'),
- (518, 'auth/joomdle', 'field_lock_department', 'unlocked'),
- (519, 'auth/joomdle', 'field_lock_phone1', 'unlocked'),
- (520, 'auth/joomdle', 'field_lock_phone2', 'unlocked'),
- (521, 'auth/joomdle', 'field_lock_address', 'unlocked'),
- (522, 'auth_mnet', 'rpc_negotiation_timeout', '30');

ÖZGEÇMİŞ

Doğum Yeri ve Yılı	:Çank	aya-1985		
Öğr. Gördüğü Kurum	ılar: Başla	ıma Yılı	Bitirm	e Yılı Kurum Adı
Lise	: 200	00	2003	Bahçelievler Deneme Lisesi
Lisans	: 200	03	2008	K.T.Manas Üniversitesi
Medeni Hali: Evli				
Bildiği Yabancı Diller : Kırgızca ve Rusça				
Çalıştığı Kurum:	2005	2006		Göksem Stajyer Bilgisayar Mühendisi
	2006	2007		Arçelik Stajyer Bilgisayar Mühendisi
	2008	devam e	diyor	K.T.Manas Üniversitesi Uzman